

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.

Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Belgrádi konferencia

február másodikán veszi kezdetét és ezen alkalommal az érdekelt államok külügyminiszterei a jugoszláv fővárosban megvitatták az aktuális politikai eseményeket, továbbá beható vizsgálat tárgyává teszik azokat a kérdéseket, amelyek a Balkán-blokk államait közelebbről érintik. A belgrádi összejövetel minden rendkívüli jelleget nélkülöz ugyan és csupán a Balkán-szövetség rendes évi tanácskozásainak keretében megy végbe, a mai nemzetközi helyzet mégis történelmi jelentőséget kölcsönz a konferenciának. A legutóbbi Balkán-értekezlet óta ugyanis, amely egy év előtt Bucarestben volt, drámai események játszódtak le a kontinensen. Bekövetkezett a két évtized óta kísértő rém: a háború, amelynek mintegy előjátékként három ország került le — tragikus körülmények között — Európa térképéről. A Balkán-szövetség államainak mindaddig sikerült magukat távol tartaniok az európai háborus konfliktustól. A nyugaton, északon és Középeurópában dúló háború azonban még csak kezdetleges stádiumban van és arányai egyelőre még beláthatatlanok.

A megpróbáltatás ezen nehéz napjaiban ülnek össze Belgrádban — a békevágytól áthatva — a Balkán-szövetség államainak megbízottai, hogy további magatartásuk tárgyában döntsék. A hozandó határozatok rendkívüli horderejében van ezen összejövetel történelmi jelentősége és bizonyos adottságok indokoltá teszik, hogy a belgrádi összejövetel felé nagy érdeklődéssel forduljunk. Amint annak idején a világ-háború borús napjaiban összeültek Malmőben az északi államok uralkodói, hogy semlegeségüket leszögezzék, úgy ülnek most össze Belgrádban — semmivel sem kevesebb válságos időben — a Balkán-szövetség képviselői, hasonló vágytól vezérelve.

A helyzet a legutolsó Balkán-értekezlet óta mindenesetre lényegesen változott. Olyan hatalmi eltolódások következtek be, melyeket figyelmen kívül hagyni döresség lenne. A Balkán-szövetség tagjai Románia, Jugoszlávia, Görögország és Törökország. Albánia csatlakozásával Olaszország új nagyhatalom jelent meg a balkáni színen és a fasiszta Itália egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy balkáni érdekeit ki ne hangsúlyozza. Semmiféle újrakezdés a Balkánon Olaszország beleegyezése és hozzájárulása nélkül nem történhetik, — hangoztatta úgy Mussolini, mint Ciano külügyminiszter. Hogy melyek Olaszország konkrét céljai, erre vonatkozólag mitsem lehet tudni, bizonyos azonban, hogy érdekeit minden körülmények között megvédeni elszánt. Az olaszok sem maguk nem vesznek részt az értekezleten, sem megfigyelőt nem küldenek Belgrádba. Ugyanilyen álláspontja helyezkedik Bulgária is. Ez lehet szembe helyezkedés a balkáni szövetség célkitűzéseivel, de lehet a semleges várakozás álláspontja is. És bár Bulgária és Oroszország között bizonyos közeledési jelek mutatkoztak az utóbbi időben, bizonyos az is, hogy az olasz befolyás még mindig érvényesül Bulgáriában. Hogy ezek az ellentétek, melyek a szovjet és a fasiszta között erősebbek, mint valaha, ezen a síkon miként fognak kiegyenlítődni, a jövő titka.

A Balkán-szövetség nem teljes, amíg vannak és lesznek olyan balkáni államok, melyek kívül állanak ezen a szövetségen. Valószínű, hogy a mostani értekezlet megkísérli olyan határozatokat hozni, melyek lehetővé kívánják tenni a ma még kívülálló államok csatlakozását. Ha ezt sikerülne elérni, úgy megvolna a lehetősége az egységes semleges blokk létrehozásának

Német repülők újabb sikeres támadása angol hajók ellen

Chamberlain bejelentette az alsóházban, hogy egy német tengeralattjárót elsüllyesztettek. Megélnékül a tengeri háború

Berlinből jelentik: A német hivatalos jelentés közli, hogy a nyugati arcvonalon csak csekély harci tevékenység volt. A német haditengerészet legutóbb a német öblökben megerősítette a tengerpartok elleni védelmet és erre több vadászrepülőgépet és más harci eszközöket használtak fel. Közli a jelentés, hogy a német légi haderő egységei kedden is felderítést végeztek az angol partok mentén, a Themze torkolatáig. Végül beszámol a jelentés arról, hogy a hétfői repülő-támadásról, amelynek során hét angol gőzhajót és 2 órhajót süllyesztettek el, csupán egy német repülőgép nem tért vissza.

Londonból jelentik: (Rador.) Német repülőgépek hétfőn Crimsby közelében gépfegyvertűz alá fogtak néhány halászhajót. Az egyik hajó tulajdonosa

és egy matróz életüket veszítették. A Princ Victor nevű halászhajó három halásza súlyosan megsebesült. Hasonlóképpen súlyos sebeket kapott a Tra cia nevű hajó egyik matróza is.

Londonból jelentik: (Rador.) A Stefani ügynökség jelenti, hogy német repülőgépek kedden ismét heves támadást intéztek az Északi tengeren tartózkodó brit kereskedelmi hajók ellen. Több német gép Yarmouth kikötőjében intézett támadást az ott veszteglő hajók ellen és a ledobott bombák a kikötő környékén levő házak valamennyi ablakait betörték. Az egyik német gépet lelőtték, míg egy másik Henckel típusú gép szintén megsérült. Többek között támadás érte a Bryn, a Cordyn és Yersey Queen nevű angol hajókat.

Elsüllyesztett angol hajók

Londonból jelentik: A tengeri háborúról a következő jelentések érkeztek. A 4450 tonnás Benghorst angol hajó szerdán délelőtt segélykérő jeleket adott le és közölte, hogy az északkeleti skóciai partok közelében veszélybe került. A hajó legénységének megmentéséről gondoskodás történt. Anglia keleti partvidéke közelében két angol halászhajót német repülő-támadás ért. A két halászhajó 17 főből álló legénységét egy norvég gőzös fedélzetére vette. A 2170 tonnás Giralka gőzös kedden délután az Ork-

nei szigetek közelében aknára futott és elsüllyedt. A hajó legénységének 17 tagja mentőcsónakba szállt, de később a mentőcsónak felborult és a benne ülők a tengerbe pusztultak.

Londonból jelentik: (Rador.) Az Ajax angol cirkáló szerdán Plymouthba érkezett. Az admirális részéről a hadihajó legénységét táviratiilag üdvöztették abból az alkalomból, hogy a hajó sértetlenül befutott a kikötőben, miután előzőleg dicső harcot vívott ellenséges hadihajóval.

266 hajót kobozott el a francia haditengerészet

Chamberlain miniszterelnök bejelentette az alsóházban, hogy január 30-án német tengeralattjáró megtámadott egy hadihajót által kísért kereskedelmi gőzös csoportját.

A német tengeralattjárót elsüllyesztették és legénységének legnagyobb részét megmenettették.

A francia blokádugyi minisztérium jelentése szerint január 21-ike és 28-ika között 12 hajót kutattak át és koboztak el, összesen 21 ezer tonna súlyban. A háború kezdete óta

266 hajót kobozott el a francia haditengerészet,

összesen 502 ezer tonna súlyban.

Washingtonból jelentik: (Rador.) A kanadai kormány számos amerikai pilótaképzőt alkalmazott. Ezek a kanadai pilótákat képezik ki, akik Angliába fognak utazni.

CÁFOLJÁK A PERZSA HADSEREG MOZGÓSÍTÁSÁNAK HIRÉT

Ankarából jelentik: (Rador.) A török távirati iroda erőlyesen cáfolja azokat, a külföldi forrásból

származó híreket, amely szerint Weygand tábornok Erzerumba érkezett volna. A török jelentés szerint Weygand tábornok törökországi látogatása után visszatért Szíriába.

Rómából jelentik: Irán római követe erőlyesen cáfolja a perzsa hadsereg mozgósításáról szóló híreket, amelyek egyes külföldi lapokban jelentek meg. A cáfolat szerint csupán egyes óvintézkedések megtételéről van szó, de mozgósítás nem történt. (Dunaposta.)

DALADIER ÉS FRANASOVICI KÖVET TÁRGYALÁSAI

Brüsszelből jelentik: (Rador.) A belga távirati ügynökség jelenti Berlinből, hogy Németország szentszéki nagykövetét utasították, kérjen felvilágosítást a Vatikánban a vatikáni rádió által a lengyelországi katolikusokról terjesztett hírekkel kapcsolatban.

Párisból jelentik: (Rador.) Franasovici Richard, Románia párisi nagykövete hétfőn hosszabb megbeszélést folytatott Daladier miniszterelnökkel.

is. Ez is azonban csak úgy lenne a békének feltételül biztosítéka, ha megteremtenék az előfeltételeit a Duna-medence államainak csatlakozására is. Erre a jelen körülmények között kevés kilátás van, amíg az ellentéteket ki nem küszöbölik bizonyos államok és államcsoportok között.

Túlvérmes reményeket nem szabad táplálni a belgrádi értekezlettel kapcsolatban, de hiba volna jelentőségét teljesen alábecsülni. A négy

résztevő állam külügyminiszterei mindenesetre nemcsak egymáshoz való viszonyukat fogják megtárgyalni, hanem a többi dunai és balkáni államhoz való kapcsolataikat is. Ebben az esetben pedig lehetetlen nem nyíltan feltárni azokat a momentumokat, melyek ma még útjában állanak a megegyezésnek és ha ezt megteszik, akkor szükségképpen keresni kell a kiengesztelődeshez vezető utakat és eszközöket is. Ebben van a belgrádi tanácskozás igazi jelentősége. (D. L.)

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

Interpellációk a budapesti parlamentben a nyilaskeresztes-párt tulkapásairól

Ismert közéleti férfiakat bántalmaztak a nyílt uccán. — Rácz Kálmán képviselő a parlament folyosóján arcu ütötte gróf Széchenyi Lajost

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén a napirend letárgyalása után rátértek az interpellációk előterjesztésére. Meskó Zoltán nemzeti szocialista, de nem nyilaskeresztes képviselő interpellált a belügy- és az igazságügyminiszterhez a szervezett sorozatos politikai orvtámadások ügyében.

— Gyáva orvtámadásoknak vagyunk tanúi — mondotta — olyanoknak, amelyek a vörös patkány forradalom idejét kell, hogy eszünkbe juttassák. Az ügyészség dolgozik a vádiratokon és remélhető, hogy nemcsak a 30 pengős támadók nevei, hanem azok is nyilvánosságra kerülnek, akik ezeket a támadásokat irányítják.

Kijelentette, hogy őt nem félemlítik meg ezek az aljas támadások és ha életébe is kerül, akkor is teljesíteni fogja ezek ellen a kötelességét. Meskó beszédét a kormánypárton nagy tapsal fogadták, míg a nyilasok oldalán a képviselők csendben maradtak.

Gruber Lajos nyilaskeresztes képviselő, akit a nyilaspártban történt verések irányításával vádolnak, szintén interpellációt terjesztett elő a belügyminiszterhez és elmondotta, hogy a rendőrség politikai osztályán nyolc letartóztatott nyilaspárti tagot veréssel akartak kényszeríteni, hogy ő ellene hamis bizonyítékokat szolgáltatassanak. Elesen támadta beszédében Sombor-Schweinitzer rendőrfőtanácsost, a politikai rendőrség vezetőjét.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra és hangsúlyozta, hogy az interpelláló képviselő nem közérdekből hozta a Ház elé ezt az ügyet. Tény, hogy

több ízben ismert közéleti férfiakat bántalmaztak egyesek a nyílt uccán

és a rendőrségnek kötelessége, hogy az ilyen merényletek tetteseit kézrekerítse. A nyomozás során kiderült, hogy bizonyos csoportok alakultak arra a célra, hogy ilyen merényleteket végrehajtsanak. Leszögezi, hogy tudomása szerint bántalmazás a vizsgálat során nem történt. Ha azonban igaz lenne, amit Gruber mondott, úgy ő kész lenne levonni a

konzekvenciákat. Megállapította, hogy a legkiválóbb rendőrtisztek egyike Sombor főtanácsos. Erdemes, hogy a belügyminiszter válaszában tudomásul vétele felett elrendelt szavazásban Meskó Zoltán, valamint Megay Meisler Károly volt nyilaskeresztes képviselők is a kormánypárttal együtt szavaztak.

A moszkvai lapok nagy orosz győzelemről írnak

A finn akció a világ bolsevizálásának csak a kezdete. Kétszáz amerikai harci repülőgép érkezett Bergenbe a finnek részére

Helsinkiből jelentik: (Rador.) Egy finn sicsapat, amelyet Karplinen világbajnok vezetett, Kuclajarból elindulva a Fehér-tenger partjára érkezett, ahol felgyújtott egy fontos szovjet hadianyag- és élelmiszerraktárt. Azt megelőzően a szovjet őrséget megölték. A csapat a sikeres vállalkozás után visszatért állomáshelyére.

Stockholmból jelentik: (Rador.) A svéd lapok finnországi haditudósítói jelentik, hogy a finn előőrsök elérték a Fehér tengert és több orosz élelmiszer és lőporraktárt felgyújtottak.

Baselből jelentik: (Radiópress.) Moszkvai jelentés szerint a szovjet sajtó az érdeklődés központjában továbbra is a finnországi háborút tartja. Az orosz lapok tele vannak a szovjet győzelmek lelkes hangú leírásával. A nagy lapok az ilyen beszámolókat során leszögezik, hogy ez a győzelem csak egyik fejezete lesz a világ bolsevizálásának diadalmas előrehaladása irányában.

Helsinkiből jelentik: (Radiópress.) A Finnország megsegítésére alakult svájci bizottság több, mint 1 millió svájci frankot küldött Finnországnak.

Ríti finn miniszterelnök levelet intézett Páris város vezetéséhez. Ebben megköszönte a francia nemzet és Páris város rokonszenvét és a Finnország megsegítésére felajánlott tekintélyes összeget.

Newyorki jelentés szerint Pothemo finn tábornok, Finnország hivatalos kiküldöttje kijelentette, hogy Finnország résztvesz ez évben a Newyorkban megtartandó világkiállításán.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Helsingin Sa-

A képviselőház folyosóján szerdán délben súlyos kimenetelű incidens történt. Rácz Kálmán nyilaspártból kilépett képviselő több nyilasképviselővel beszélgetett, amikor a csoporthoz lépett Széchenyi Lajos gróf nyilaspárti képviselő. Széchenyi mindenkezelt fogott csak tüntetőleg Rácz Kálmánnal nem. Rácz ezért kérdőre vonta a gróft, aki hangos szóval jelentette ki, hogy nem fog kezét olyanokkal, akik nem tartják meg a szavukat.

— Gróf úr! Ön hazudik — mondta Rácz és öklével arcába sújtott Széchenyinek,

aki elsápadt, majd megfordult és az ülésterembe sietett. Rácz Kálmán mindjárt az esemény után megbizta két képviselőtársát, hogy provokálják a nevében gróf Széchenyi Lajost.

Budapestről jelentik: A közigazgatási bíróság megsemmisítette a jászapáti kerületben megválasztott Orosz Mihály nyilaskeresztes képviselő mandátumát. (Dunaposta.)

nomat című lap tallini jelentése alapján azt közli, hogy nyolc ismeretlen származású repülőgép 30 bombát dobott az Eston nevű községre. A bombázás következtében két ház összedült.

Bergenből jelentik: Tegnap két amerikai hajóval 200 legmodernebb amerikai repülőgép érkezett a bergeni kikötőbe finnországi rendeltetéssel. Ugyancsak tegnap 200 különböző nemzetiségű önkéntes hadipilóta érkezett Helsinkibe és valamennyien azonnal szolgálatba léptek. (Dunaposta.)

Párisból jelentik: A Matin helsinki jelentése szerint Kuusinnennek, az oroszok által támogatott népkormány elnökének felesége és lánya beállottak a Lotta-szervezetbe. Ennek a szervezetnek csak nők a tagjai, akik segítik a harcoló finn katonákat.

Moszkvai hírek szerint az orosz északi fronton felvonult szovjet haderő főparancsnokságát

Budjén tábornok vette át és a front egész szélességében újabb támadásra adott parancsot.

Finn részről borzalmas képet festenek a legutóbbi orosz légitámadásokról. A szovjet bombák az utóbbi két nap alatt 75 embert megöltek és több, mint 150-et megsebesítettek. Ezeknek túlnyomó része a polgári lakosság köréből került ki és sok asszony és gyermek van közöttük.

A finn repülők tegnap bombáztak egy front mögötti orosz vasúti állomást, valamint a kronstadti kikötőt, ahol több orosz hajó megsérült és több kikötői épületet is megrongáltak a finn bombák.

A Balkán államai nem keverednek bele a háborúba

A görög sajtó bizakodással ír a belgrádi értekezetről. Saracioglu elindult Ankarából a nagyfontosságú tanácskozásra

Athénből jelentik: Valamennyi görög lap hosszú cikkekben foglalkozik a Belgrádban összeülő Balkán-értekezlettel. A lapok általában megállapítják, hogy

a Balkán-konferencia a Balkán államainak legeljesebb egyetértését bizonyítja.

A Balkán-szövetségben résztvevő négy állam véleménye azonos a béke fenntartásával kapcsolatban. Ezek az államok szolidárisak a jelenlegi eseményekkel szemben. A Balkán-szövetség elfogadta azt a jelszót, hogy a Balkán a balkániaké.

A Balkán államai semilyen körülmények között sem keverednek bele a háborúba, amíg életérdekeiket nem fenyegeti veszély. Ebben a békegondolatban Bulgária is osztozik. A Balkán-értekezlet Belgrádban a legjobb előjelek mellett ül össze. A balkáni államoknak az a kívánságuk, hogy kívülmaradjanak a konfliktusból. A továbbiak során a görög lapok rámutatnak arra, hogy a Balkán-államok kapcsolatai valamennyi hadviselő állammal a lehető legnormálisabbak. Görögországnak és a Balkán többi

államainak elhatározott szándékuk, hogy továbbra is békepolitikát folytatnak és az összes erőket latbavetik, hogy a vizsály elszigetelve maradjon. Görögországnak és a Balkán államainak elhatározott szándékuk a béke fenntartása ezen a félszigeten és ennek érdekében a Balkán népei együttműködnek. (Rador.)

Ankarából jelentik: Saracioglu török külügyminiszter és a török delegáció tagjai tegnap este indultak el Ankarából. Szerdán este érkeznek Istanbulba, ahonnan tovább folytatják útjukat Belgrád felé. A külügyminisztert a legnagyobb török lapok főszerkesztői is elkísérik útjára.

Belgrádból jelentik: Rómából tegnap este olyan hírek érkeztek, amelyek szerint olasz körökben lehetségesnek tartják, hogy a balkán-konferencia befejezése után Róma, Budapest, Belgrád és Szófia között szorosabb együttműködés valósul meg. Ezek között az államok között minden vitás kérdést elintézték. (Dunaposta.)

CORSO

MONGÓ

holnap, csütörtökön mutatja be

SHIRLEY TEMPLE

utolsó filmjét, melyet a művészettől való visszavonulása előtt készítettek

Shirley megmenti Amerikát

a címe ennek a hangulatos, szép filmnek, melyben a kis filmsztáron kívül közreműködnek: CLAUDE GILINGWATER, JOAN DAVIS, továbbá BILL ROBINSON, a kiváló táncos és CHARLES FARRELL, a nagyszerű komikus. — Előadások: 3, 5, 7, 9.15. órákor. Gyermekek-előadás délután 3 órákor 17 leles helyárral.

A Paramount-híradó premierje: Csáky gróf találkozása Ciano gróffal Velencében

A fascizmus szellemében átreformálják az olasz törvénykezést

Rómából jelentik: Grandi igazságügyminiszter szerdán délelőtt kihallgatáson jelent meg Mussolini miniszterelnöknél, akinek bemutatta a törvénykönyvek reformja ügyében kiküldött parlamenti bizottság tagjait és jelentést tett a legújabb javaslatokról. Úgy tudják, hogy még ez év vége előtt elkészül valamennyi olasz törvénykönyv módosítása és Olaszországnak olyan törvénykezése lesz, amelyet teljes mértékben a fasiszta eszmék hatnak át. Mussolini miniszterelnök kijelentette, meggyőződése szerint a törvénykezés reformjával foglalkozó bizottság munkálatait nem fogják megzavarni a fegyverek zörejei, mert az egész olasz nép nagyszerű példát ad annak a nyugalomnak, amellyel egy nagy nép mindenkor ura marad sorsának.

Hitler nagy beszéde

Németország semmit sem akar elvenni az angoloktól és franciáktól, csak saját jogát védi

A nemzeti szociálista párt uralomra jutásának hetedik évfordulója alkalmából — mint már röviden jelentettük — Hitler Adolf vezér és kancellár a berlini Spartpalastban nagyszabású politikai beszédet mondott, amelyet a sok ezer főnyi hallgatóság óriási lelkesedéssel hallgatott végig. Göbbels propagandaügyi miniszter rövid üdvözlő szavai után mondotta el Hitler történelmi jelentőségű nagy beszédét, amelyet a legtöbb rádió is közvetített.

Bevezetésében utalt Hitler arra, hogy hét esztendő csupán egy pillanatot jelent valamely nép életében és mégis ez a hét esztendő évtizedeknek számít, mert ebbe az időbe esik egy nép feltámadásának történelmi jelentőségű ténye. Ezt az eseményekben gazdag időt nemcsak átéltek, de magunk alakítottuk is. Manapság ismét sokat beszélnek — folytatta a vezér — a demokratikus idealokról. A német nép tizenöt éven át megismerte ezeket az idealokat. A nemzetközi demokratáktól ismét csodálatos háborús célokat hallunk. Ezek a háborús célok Angliától származnak, amely ilyen célok kidolgozásában a legnagyobb gyakorlattal bír, hiszen eddig Anglia vitte a legtöbb háborút.

Anglia arról beszél, hogy új Európa létesüljön, amely igazsággal legyen telítve. Ahol igazságosság uralkodik, ott tulajdonképpen minden háborús készülődés felesleges, a leszerelés pedig maga után vonja majd a kereskedelem és ipar virágzását. A szabad kereskedelem napjaiban felvirágozik majd a kultúra és a vallás is. Így következik majd el a boldog aranykor. Ezek elhasznált szövegek.

BE NEM VÁLTOTT IGÉRETEK

Az 1918. évben már ígérték új Európát és ezzel együtt igazságot is. Hangoztatták, hogy a népek kapják meg önrendelkezési jogukat, alakuljon meg a leszerelt államok szövetsége, amely az összes ellentéteket elsímitja. De semmi esetre ne legyen több háborús lövöldözés. És mégis mi történt?

Az államokat szétfűzték, anélkül, hogy a népeket megkérdezték volna, vajjon ezzel megelégedettek-e? Tekintet nélkül az önrendelkezési jogra, Európát szétarabolták nemzeteket megfosztottak joguktól és a világot győzőkre, valamint legyőzöttekre osztották fel.

A győző államok tovább fegyverkeztek és ezek a felfegyverzett államok tovább folytatták a háborút. A legyőzöttekre a jóvátételek örült rendszerét taramtették meg. Ennek következményeit a német nép saját testén érezte. Az a veszély fenyegette, hogy az általános zűllés útján tönkre megy. A kultúra is sokat szenvedett és a vallás iránt egyetlen angol sem érdeklődött. Az ő vallásuk volt: Versailles.

SAJÁT MAGUNKON KELL SEGÍTENI

A békediktátum 448. szakaszával hallatlan nyomást gyakoroltak a német népre, amely diktátumot a Népszövetség garantálta. A Népszövetség feladata volt Németországot arra kényszeríteni, hogy a diktátum feltételeit teljesítse.

Ha ma angol államférfiak azt állítják, hogy nem bíznak Németországban, úgy hivatkozni kell arra, hogy a demokratikus Németország tulajdonképpen az ő művük volt. És hogyan bántalmazták ezt a Németországot! Az 1918. évi nyomor, az 1919. évi tragédia, a teljes segítség hiánya és

Minden másként történhetett volna

Igy kezdődött a belső német fellendülés, amely senkit sem fenyegetett. Ennek a világ tiszteletét kellett volna kivívnia, de ehelyett a többiek gyűlöletét váltotta ki. Örülniök kellett volna, hogy egy nép önmagán akar segíteni és hogy

saját képességeiben bizakodik. És mégis, ez a másik világ felhőrdült. Az angolok azt kiabálták, hogy a négyéves terv nem felel meg a világkereskedelmüknek. Mi ezt észrevettük

és ezért fordultunk az önvédelemhez.

1933-ban bejelentettem Németország kilépését a Népszövetségből és ott hagytuk a leszerelési konferenciát is. 1934-ben parancsot adtam a fegyverkezésre, 1935-ben bevezettem az általános védkötelezettséget, 1936-ban a német véderő megszállta a Rajna-vidéket. 1937-ben befejeződött a négyéves terv, 1938-ban Német-

Jó utat,

de ne felejtse otthon a

NIVEA-KRÉMET

amely Eucerit-tartalma által megvédi bőrét az érdességtől.

minden emberi igazságba vetett bizalom hiánya volt ez az idő.

Az akkori Németország hiába könyörgött, remélt és tiltakozott, a nemzetközi pénzhatalom kegyetlen és hideg maradt. Nyíltan kimondták akkor, hogy húszmillió némettel él több a földön, mint kellene. Ebben az időben, amikor minden remény hiábavalónak bizonyult, keletkezett a nemzeti szociálista mozgalom. Ez a mozgalom annak a felismeréséből indult ki, hogy

nem kérni és könyörögni kell, hanem saját magunkon kell segíteni.

Tizenöt éven át remélték Németországban, de minden remény hiábavaló volt. Ennek a reménynek a helyébe egy másik bizakodás lépett: a saját erőben való remény, a saját értékek mozgósítása és a német nép iránt való hit. A német nép elsősorban a saját munkaerejére, másodsorban intelligenciájára és harmadszor a saját területére, a saját földjére épített.

országához csatoltam Ausztriát és a szudétavidéket és 1939-ben megkezdte a harcot a birodalom külső ellenségeivel.

Minden másképpen történhetett volna, mondják az angolok és franciák. Mindent meg lehetett volna tárgyalni. Azonban hányszor vettem fel a gyarmatok kérdését?

A többiek válasza mindig „nem” volt és újabb ellenségeskedések kezdődtek.

Amikor a birodalom megerősödött, az angolok és franciák elhatározták, hogy újból felveszik a harcot. Anglia háromszáz éven keresztül megakadályozta Európa igazi konszolidálását és Franciaország több évszázadon keresztül Németország konszolidálását.

ANGLIA MINDIG MÁSOKAT KÉNYSZERÍTETT HARCRA

Ha Chamberlain ma a szelíd és kegyes háborús céljait hirdeti, akkor azt válaszolom neki, hogy ezeknek a saját történelmük ellentmond. Háromszáz év óta az angol államférfiak mindig ugyanazt prédikálják, hogy az Isten és a kultúra érdekében küzdenek. És mert Anglia sohasem harcolt anyagi célokért, a Jóisten dűsan megjutalmazta anyagi javakkal. Anglia önzésből harcol? Nem! Ellenkezőleg, mindig kényszerből és a vallás miatt.

Sohasem akart egyedül harcolni és ezért mindig másokat is rábírta arra, hogy a harcban résztvegyenek.

Anglia mindig arra törekedett, hogy segítőtársakat keressen és azt teszi ma is.

Anglia egész történelme a zsarnokságok és fosztogatások sorozata. Mindenért háborút indítottak és vezettek. Az utolsó háborúnak is ideális céljai voltak. Azonban, hogy közben Németország gyarmatait is zsebre vágták, azt a Jóisten akarta úgy. Hogy közben a német flottát és külföldi javait is elvették, ezek a vallásért folytatott eme harcnak csak a mellékünetei. Churchill nyíltan kimondja azt, amit Chamberlain csak titokban gondol: A mi célunk a német nép szétarabolása és megsemmisítése. Francia tábornokok is nyíltan beszélnek, hogy miért folyik a harc. Azt hiszem, így könnyebben megértjük egymást. Mi pontosan tudjuk, hogy mik a céljaink.

JOGUNK VAN AZ ÉLETHEZ

Nyolcvan millió németnek szintén joga van az élethez, amelyetől háromszáz éven keresztül megfosztották őket, mert számuk súlyát nem tudták érvényesíteni. Ha nyolcvan milliós nép

egységesen lép fel, az súlyosabb, mintha harminckét kis állam tenné ezt. Ezért

szeretnék a birodalmat kétszáz, vagy négyszáz dinasztia között szétosztani.

Akkor mi lehetünk a költők és filozófusok népe, mert ezeknek nem is kell annyi élelem, mint a nehezen dolgozó munkásoknak.

A német nép azonban leküzdötte a belső egység hiányát és mint fiatal nép lépett a többiek sorába.

Vele és az olasz néppel állanak szemben a javaikat birtoklóknak. Mi nem vagyunk nihilisták, akik csak rombolni akarnak, hanem olyan helyzetet akarunk teremteni, amikor lassan mindenki részesülhet a földi javakból. Nem lehet, hogy negyvenhat millió angol negyvenmillió négyzetkilométert egyszerűen bloká alá helyezzen, Franciaország pedig nem termékeny népi talajával kilencmillió négyzetkilométert, viszont nyolcvanmillió német alig hatszáz ezer négyzetkilométert nevezhet a magáénak. Ez az a probléma, amely éppen olyan megoldást nyer, mint a többi.

Hitler ezután részletesen ismertette a nemzeti szociálista mozgalom küzdelmeit és megerősödését. A légi haderő, a haditengerészet és a véderő megerősítése

nem öncél, hanem a német nép szabadságának biztosítását célzó eszköz.

Semmi alkalmat nem mulasztottam el, hogy ezt a célt békésen elérjem. Azonban minden törekvésem ebben az irányban eredménytelen volt. München után a rágalomok hadjárata indult meg Németország ellen.

A valóságban a német nép semmit sem akar sem az angol, sem a francia néptől elvenni.

Nekünk csupán olyan követeléseink vannak, amelyek az angol és francia népek nem fájnak. Az angolok ma már elismerik, hogy lehetséges lett volna Németország és Lengyelország között megegyezést teremteni, de ők azt nem akarták. Ők a háborút akarták! Am legyen, most megkapták a harcot! Kijelentésem, hogy a franciák is megkapják a háborút.

A háború első fázisa politikai akció volt. Éveken keresztül Németország és Olaszország közös politikát folytatott és ez ma sem változott meg.

Németország és Oroszország évszázadokon keresztül békében éltek egymással és ellenségeinknek nem fog sikerülni ezt a két népet egymás ellen uszítani.

A második feladat volt Németországot katonailag is szabaddá tenni. Churchill bombavetőkké akar német városok ellen vonulni és nyíltan mondja, hogy Anglia az asszonyok és gyermekek előtt sem áll meg. Az angol közvélemény már azt is tudni véli, hogy Németország az összeomlás előtt áll. Ezzel szemben kijelenthetem, hogy

Németország ma a legnagyobb világhatalom.

Az a kísérlet, amely a népet a véderőtől, a véderőt pedig a párttól, végül pedig a pártot én tőlem el akarja választani, az gyerekes. Ma nyolcvanmillió ember lép sorompóba és ez a nyolcvanmillió ember az elképzelhető legjobb szervezációval rendelkezik és a világ legjobb vezetése alatt áll. Nyolcvan millió ember jogának az érvényesítéséről van szó és nem az én személyemről, de én nem vagyok hajlandó a zászlót el ejteni. A nép bizalmával ajándékozott meg és én hálásnak fogok bizonyulni. A mai generáció viszi előre Németország sorsát és jövőjét. Ellenségeink azt kiáltják: Németország vesszen el! Mi erre ezzel válaszolhatunk: Németország soha sem fog kapitulálni, hanem megmarad és győz!

A NÉMET SAJTÓ A VEZÉR BESZÉDÉRŐL

Berlinből jelentik: (Rador.) A német lapok Hitler beszédével kapcsolatban a következőket írják:

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt hangoztatja, hogy Hitler kancellár határozott hangon jelentette ki, hogy nem ismer egyezkedést. A Berliner Lokalanzeiger szerint Hitler kancellár beszédében azt juttatta kifejezésre, hogy a jelenlegi háborúban a szegény nemzetek harcolnak a gazdag nemzetek ellen

Párisban közömbösen fogadták a beszédet

Párisból jelentik: (Rador.) Hitler kancellár keddi esti beszédét a francia fővárosban közömbösen fogadták. A beszédben semmiféle érvet vagy újabb szempontot nem látnak. A versaillesi békediktátum volt ismét Hitler kancellár szövegének vezérgondolata, a melyet a nemzeti szociálizmus már számtalan ízben ütőkártyaként játszott ki. Hasonlóképpen jól ismert az állítólag angol képmutatás ellen felhozott vád is. Hitler az 1938-ik esztendő a németellenes provokációk évének nevezte, holott éppen ebben az időben történt meg Ausztria elfoglalása, a Szudetaföld elfoglalása és végül az ismeretes müncheni konferencia.

Párisból jelentik: (Rador.) A francia lapok Daladier és Hitler ismeretes beszédével foglalkoznak. A Petit Parisien rámutat arra, hogy Daladier beszédét örömmel fogadták Washingtonban. Rómában, Brüsszelben és más semleges államok fővárosaiban. Az Excelsior azt írja, hogy Daladier beszéde rámutatott a szövetségesek akaratára a totális háborúval szemben. A Le Journal Hitler beszédéről megállapítja, hogy egy olyan ember beszéde volt, aki tudja, hogy elvesztette a játszmát.

LONDONBAN NEM KELTETT MEGLEPETÉST A KANCELLÁR MEGNYILATKOZÁSA

Angol politikai körökben Hitler beszéde semmiféle meglepetést nem hozott. A beszéd ugyanazokat a nagy általánosságokat tartal-

mazta, amelyeket Hitler már ismételtelen elmondott és legfeljebb az nevezhető újnak, hogy Hitler most már Franciaországgal szemben is ugyanazt a hangot használta, amit Angliával szemben már régebbi idő óta alkalmazott.

Londonból jelentik: (Rador.) Az angol lapok foglalkoznak Hitler tegnapi beszédével és megállapítják, hogy az nem tartalmaz semmiféle új megállapítást.

EGYETLEN SZÓ SEM ESETT A SEMLEGES ÁLLAMOKRÓL

Berlnből jelentik: (Rador.) A svájci sajtó részletesen foglalkozik Hitler német birodalmi vezér és kancellár beszédével. A lapok általában kommentár nélkül közlik a beszédet. A Bund című lap egyik alcíme így hangzik: „Egyetlen szó sem esett a semleges államokról.”

Az olasz lapok nem fűznek megjegyzéseket Hitler keddi beszédéhez. A cikkekben kiemelik a beszédnek azokat a részeit, amelyek rámutatnak arra, hogy

Németország mindenre elszántan néz szembe az eshetőségekkel.

Általános meggyőződés, hogy Hitler beszéde megerősíti azoknak a jóslatát, akik szerint lázas gyorsasággal közeledik az az idő, amikor a háború teljes erejében mutatkozni fog.

A magyarországi németek hagyományos sváb-bálja a budai Vigadóban

Budapestről jelentik: A magyarországi német népművelődési egyesület vasárnap rendezte meg a budai Vigadóban hagyományos sváb bálját, mely az idén különös látogatottságnak örvendett. A magyar közélet valamennyi számottevő tagja képviselve volt a megjelentek között, bizonyítékául annak az őszinte rokonszenvnek, amellyel a magyar közélet minden tényezője az ottani németek iránt viseltetik. Pintér László kanonok, a német népművelődési egyesület elnöke mondott üdvözlő beszédet, melynek so-

rán kiemelte, hogy a magyarországi németek virága a rozsmaring, a hűség jelképe.

— A szentistváni gondolatra építették fel — úgy mond — a kisebbségi politikát, mert az minden kisebbségi szerződésnél jobban biztosítja a hazai németek népi jogait és egyben eltérhetetlen szálakkal fűzi a magyar hazához. A szentistváni gondolat egyforma jogot és kötelességet jelent minden kisebbség számára és módot ad arra, hogy ezek a kisebbségek népi jellegüket tisztán megőrizhessék. Ez a vezéreszme megóvjá az itt élő népeket és ez teszi a nemzetet a nyugati kultúra erős bástyájává. A hazai németek féltve őrzik népi jellegét, de a legnagyobb hűséggel viseltetik a magyar hazáért, amelyért bármikor, vérével is kész kiállni. A magyarság mindenkor számíthat a németek építő munkájára és ha kell, a vérére is. A magyarországi németek mindig kész sorompóba állani a magyar nemzeti ideálokért. A népművelődési egyesületnek az a hivatása, hogy a hazai németeket megtartsa keresztény hitében, érintetlen népi jellegében és a magyar hazához való hűségben. Istennel a népért és hazáért! — ez volt az egyesület jelszava és ez marad minden időben.

Dánia hajóinak nagyrésze elpusztult

Koppenhágából jelentik: (Radiopress.) A dán miniszterelnök tegnap este nagyobb beszédet mondott. Kijelentette, hogy Dánia nagy gazdasági nehézségekkel küzd, mert hajói a tengeren nagyrészt elpusztultak. Hangoztatta, hogy Dániát távol kell tartani a háborútól. Dánia eddig is megőrizte semlegességét és a jövőben is igyekezni fog ezt megtartani. A dán népek egyetlen kívánsága van, hogy független nemzetként élhessen.

SCALA MOZI

szenzációs filmjének premierje ma

Angol-francia szövetség

FŐSZEREPLŐK:

VII. EDWARD	VICTOR FRANCEN
Viktória királynő	GABY MORLAY
Alexandra királynő	Arletta Marchal
Joé CHAMBERLAIN	Jean Dyd
LOUBET köztársasági elnök	Jean Perier
CLEMENCEAU	Jaques Baumer
Lord Balfour	André Roane
Lord Kitchener	Jean Galland
Oroszország követe	Aimé Clariond
Roussel kapitány	PIERRE RICHARD WILLM

André Maurois regénye után, Marcel L'Herbier rendezésében
Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek!
Egész nap jegyelővétél!

Hirdessen a Déli Hírlapban

Utazás a múltban

Elsárgult okmányok közt kotorászván, amelyek egy kedves olvasóm jóvoltából kerültek kezem közé, ezzel a szóval találkoztam: Marcheroute. Nagy darab ívpapíros élén állott a szó, fölötte a kétfejű sas. Megtudtam tehát, hogy milyen az a marsruta.

Az ívpapír négy oldalas, két első oldala kiöltenteli való nyomtatvány, még pedig két nyelven, németül és olaszul. A marsruta még abból az időből való, amikor Ausztria uralkodott a felső-olasz területeken. Az okmány évszáma 1821. Adatai szerint Rigó Gábor huszárkapitány kapta az írást és pedig abból az alkalomból, hogy a Ferdinánd főhercegről elnevezett 3. számú huszárezred szolgálatát elhagyta és nyugalomba vonult. Az ezred akkor Vicenzában fektült, Gabriel von Rigó pedig Kiskürtösre való volt, Nógrád megyébe. A marsruta szerint a nyugalomba vonuló kapitánynak egy kötelegennvel és két lóval 1821. december 21-ig kellett Vicenzából ellindulnia Castelfranco felé, onnan Trevisóba és így tovább. Jár neki minden állomáson fél forspont, értsd: két lóva van neki magának, kocsit a katonai hatóságtól kap. Jár azonkívül a lombard királyság területén mindenütt a két szobából álló éjjeli szállás, legényének külön szoba. A kapitány éjszakánként egy frankot fizet a szállásért, legénye „Schlafkreuzer”-t fizet.

Ezek a hivatalos rendelkezések két nagy oldalt foglalnak el, az ív másik két oldala tisztán maradt azért, hogy a menetlevél tulajdonosa minden állomáson láttamoztassa. Itt is vannak a szabályszerű láttamozások sárguló tintával, ódon lúdtoll írással. Rigó Gábor kapitány először Trevisóban halt meg s ott megkapta fölöttes hatóságától a következő útírányt: Conegliano felé igazították. Oda a láttamozás szerint rendben meg is érkezett s tovább ment Palmanuova felé. Onnan Görzbe, onnan Laibachba. Itt előírták megint a további útvonalat: Franzen, Cilli, Pettau, Csáktornya, Lesenye, Kiskomárom, Keszthely, Tapolca, Nagyvázsony, Palota, Székesfehérvár, Velence, Martonvásár, Pest. A bejegyzések tanúsága szerint a kapitány 1821 október 11-én indult el Vicenzából és 1822 január 14-én indult Pestről Kürtösre, tehát több mint három hónapot töltött úton. A karácsony napját Pettauiban töltötte. Az utolsó bejegyzés Pestről szól, itt Vizekelety katonai biztos igazolta, hogy a kapitány előírás szerint megérkezett és mehet tovább lovaival Kürtösre.

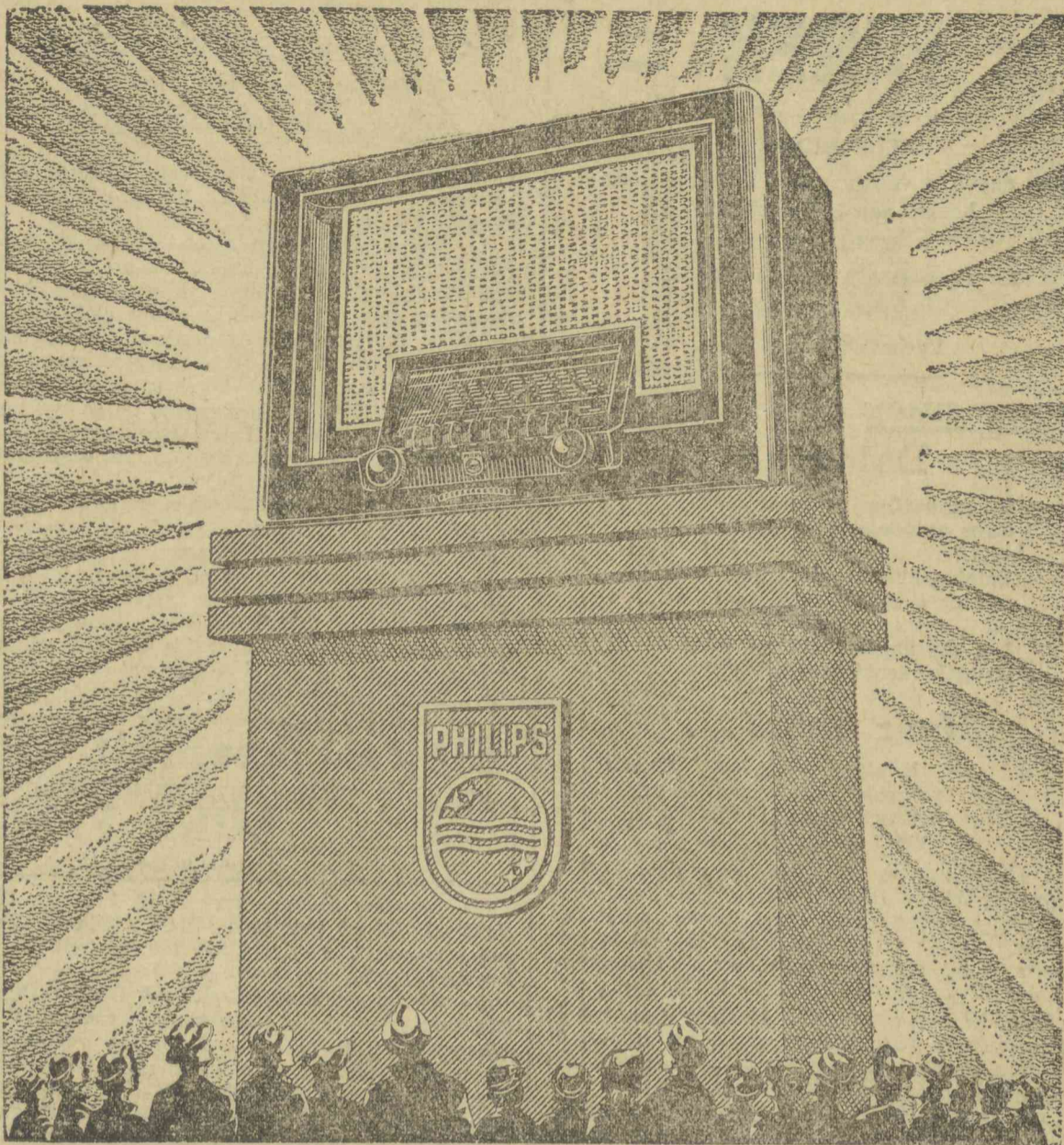
Másik útlevel is van ugyanebben a régi okiratgyűjteményben. Szövege kézírással az: „Ezen levelemet mutató Ferdényi Antal cancellistán megyen innen Temesvárra Mária Beatrix Királyi Fő Herceg Asszony rendeléséből némely ottan levő portékájának ide hozására. Minek is hogy a Stationalis Helységek szokott kész pénz fizetésért késedelem nélkül forspontot adjanak, általam Hivatali kötelességből ajánlatik. Nagyvárad 1809. 20. Octobris. Gróf Rhédey Lajos, Ő Csász. Kir. Felsője Kamerarius, Leopold Kendje Keresztes Vitéze és Tettes Nemes Bihar Vgye Fő ispáni Administratora.”

Ferdényi Antal nyilván a parancs szerint elvégezte a temesvári utat, mert ez az okmány másik oldalán igazolja Ippi Bydeskuthy temesi főispán, elrendelvé, hogy Ferdényinek minden állomáson adjanak forspontot Temesvártól Nagyváradig, mikor visszautazik.

A harmadik útlevel kelte 1841. június 24. Ezt Vidos József, Vas megye első alispánja állította ki Tallián János sziklini kereskedő számára. Ez az útlevel már díszesebb kiállítású nyomtatvány, az egyik oldalon magyar szöveggel, másikon latinul. Megtudjuk ebből, hogy Tallián János uram negyvenhat éves volt, katolikus vallású, középtermetű, barna ábrázatu, fekete szemű, fekete haju, „sorsára nézve kereskedő”. A nyomtatott szöveg szerint Vas megyéből „mint Isten kegyelméből egységes és minden ragadós nyavától mentes helyből ezen Magyar országnak és hozzá kaptolt tartományainak különböző részeibe, úgy a' császári királyi örökös birodalmakba is utazni szándékozik.” Az útlevel érvényességét ez a mondat jelzi: „ezen uti levél ereje egy esztendő elfolásaig tartván.” (A nyomtatott szöveg helyesírása megmutatja, hogy Dunántúl vagyunk: az útlevel „nyavalát” és „elfolást” ír.)

Nincsen semmi fontossága ennek, amit most közreadtam. De mostani éveinkben folyton útlevelekről van szó s azt szoktuk mondogatni, hogy bezzeg a régi jó világban nem ismerték az útlevelet. Ismerték bizony. Az országutakon utasok jártak-keltek, nyugalomba vonuló huszárkapitányok, főispáni hivatalnokok, dunántúli kereskedők, — mindnek útlevel a zsebében. A világ keveset változik.

Harsányi Zsolt

A KÖZÖNSÉG EMELTE ERRE A PIEDESZTÁLRA!

Ez a piedesztál, amely igazságon alapszik és amelyet a közönség határtalan csodálata emelt, a legszebb jutalom, amelyben készítmény valaha is részesült. Tessék, nyomjon meg egy gombot. A kívánt állomás énekel, megtalálta és megszólaltatta egy mágikus rendszer. Semmi várakozás! (Semmi hullám-csere). Nem kell semmiféle gombot sem csavarnia. Hat gomb, hat állomás, akármelyik és akármikor, választása szerint. NEGATIV REAKCIÓ. Talán nem is tudja, mi az, de hallhatja, mekkora a hatása. Hallgassa ezt az annyira természetes, tiszta, csengő, annyira mély és meleg hangot! Ez az, amit a PHILIPS készülék negatív reakciója okoz.

A PHILIPS viszontelárúró ideje és tapasztalata az Ön rendelkezésére áll. Miért nem érdeklődik, hogy még ma felfedezhesse, mi is hiányzott eddig a modern rádióból?

ELADÁS KIS HAVI RÉSZLETRE

PHILIPS

SAJÁT GYÁR BUCURESTIBEN

PHILIPS AUTOMATA
LINODYNE RENDSZER

MODEL 680

Három hullámhossz. Automatikus hangolás, Linodyne rendszer. Negatív reakció. Új hangellenőrzés. 13 m. hullámsáv. Megvilágított skála. Automatikus indikátor-beállítás.

KIZARÓLAGOS ELADÁSI HELY:

PHILIPS RÁDIÓ-SZALON

TEMESVÁR, IV. Bulvardul Carol 14. Telefon: 30—20.

A Semmitőszék helyben hagyta Manta Matei halálos ítéletét

Bucurestiből jelentik: A semmitőszék II. tagozata elutasította a golyó általi halálbüntetésre ítélt Matei Manta rablógyilkos felfolyamodását és ennek következtében az ítélet jogerőre emelkedett. A 31 esztendőes Manta Matei rovtomultú bűnöző, aki több éves büntetést töltött ki a doftanai fegyházban. Ott megismerkedett Gancev Enacheval és kiszabadulásuk után a múlt év májusában 16-ról 17-re virradó éjszaka rablógyilkosságot követtek el a buzaumegyei Gura-Teghi községben lévő Macani-

féle birtok igazgatója, Kettner mérnök ellen. Amikor a bűnözők behatoltak a mérnök lakásába, Kettner felébredt és segítségért kiáltott. Erre férje is felriadt álmából és birokra kelt a két banditával. Dulakodás közben Manta késsel agyonszúrta a mérnököt.

A halálraítélt rablógyilkost Bucurestibe szállítják és ha az általa benyújtott kegyelmi kérvényt főfelsége elutasítja, akkor holnap este megtörténik kivégzése.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

KEMENY SIMON

Dalocska

Drága parfüm drága üvegben:
Piros szerelem piros szivedben.

Dalolva hinted a jószagut,
Minden szavadra mosolyodra jut.

Míg egy napon kiürül az üveg
És aztán senki nem töltheti meg.

Husz halott...

He sinkiből jelentik: Keletfinnországból a szovjet repülő elpusztítottak egy kórházat. Tizenhárom beteg és hét ápolónővér meghalt.

A vöröskeresztes nővér kezében a fénylő fecskendővel ráhajol a sebesült katonára karjára. Halk zisszenés, a katonára rándul egyet, mert a szúrás fáj, de a nővér kedves szavai vigasztalja, hogy semmi sértés az egész. A gyógyszerből enyhülnek a fájdalmak és éjszákára jól fog aludni.

Igen, jól fogok aludni, gondolja a katonára és megnyugszik. A kórházterem meleg, barátságos, az ápolónők szívélyesek, az orvosok jóindulatúak, ha meggyógyul, sokáig emlékezni fog rájuk.

A betegágyakban súlyos sebesültek fekszenek. Egyiknek a karját zúzta szét a gránátzilánk, másiknak a tüdejét fúrta keresztül a hegyes orosz golyó, van amelyiknek a lábát vágta le, van olyan is, aki megvakult. A fehérruhás vöröskeresztes hölgyek mindenkit egyforma szeretettel és jószággal gondoznak, igyekeznek enyhíteni a katonák szenvedését.

Délután van, kegyetlenül hideg északi délután. A nap szikrázva süt a fehér havon, a házakról méteres hosszú jégsapok csüngenek le, mint az orgona karcsú sippjai. Benn a kórteremben vígan duruzsol a tűz a kályhában, mintha béke és nyugalom uralkodnék a földön.

Valahonnan a távolból motorok kattogása hallatszik, először gyengén, szinte elhalóan, majd mindig erősebben. Az egyik beteg, széllött lábu öreg finn népfelkelő ijedten megremeg. Ismeri a kattogást, a Ladoga-tó mellett sokszor hallotta.

Ellenséges repülők, mondja dermedten az ápolónővérnek. A vöröskeresztes nő megnyugtatta, hogy a kórház tetején hatalmas vöröskereszt látható, ezt elkerülik az orosz gépek. Nemzetközi egyezménynek biztosítanak a kórháznak mentességet. A sebesült és beteg katonák már nem ellenség. Mi hasznuk az oroszoknak, ha megölnék csomó súlyos sebesültet, orvost és ápolónőt.

Az ágyakban felkötözkölnék az átlótt tüdejűek, vakok, haslövések, amputáltak, kéz és láb nélküliek. Szörnyű félelem rázza meg a kórtermet. A motorok már a szomszédban dübörögnek, majd iszonyu robbanások hallatszanak, a közelben házak omlanak össze, mint gyenge kártyaépítmények.

Nem kell félni, mondja az ápolónő és még akar mondani valamit, de az épület megrázkódik, téglák és gerendák hullnak alá a magasból és a vöröskeresztes nővér vérző fejjel ráhanyatlak a betegágyra. Ráhull a katonára, aki akkor már halott, mert egy gerenda agyonzúzta bepölyvált fejét. Ápoló és ápoló egymáson fekszenek a fehér ágyban, amelyet elborított a törmelék.

A ház újból és újból rázkódik egyet és egyre több fehér ágy válik pirossá, egyre több ápolónő hal meg a beteg mellett. A sőhajók elhalnak, nincsen már, aki sőhajtsa és nincsen, aki féljen, mert a halott már nem fél.

Tizenhárom beteget és hét ápolónőt húztak ki a romok alól. Ennyien haltak meg repülőgépbombáktól.

Eltűnt a rommálott kórház tetejéről a messzire pirosuló vöröskereszt is, amit tulajdonképpen kár volt odafesteni, mert a nemzetközi egyezményeket az emberiséggel és irgalommal együtt régen megölték a magasban zúgó halálmadarak...

(K. S.)

Muntele-Mic: A hó magassága 65 cm. porhó. Sí-sportnak alkalmas. Havazik. Minus 4 fok Celsius. Láthatár 1 kilométer.

— Ulésezett a Front legfelsőbb tanácsa. Bucarestből jelentik: Tegnap reggel a Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfelsőbb tanácsa Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos, a Front elnökének elnökletével ülést tartott. Az értekezleten megjelent Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos, kormányelnök, a Front alelnöke, G. Giurescu vezértitkár, Bujoiu mérnök, Nicolae Cornateanu tanár, valamint Moldovan V. főtitkárok, Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárdák parancsnoka. A megbeszéléseket szerdán délelőtt 11 órakor folytatták.

— Összeül a jugoszláv-német gazdasági bizottság. Belgrádból jelentik: Az állandó jugoszláv-német gazdasági bizottság, amely évente kétszer, még pedig tavasszal és ősszel ül össze, idén már február közepén tanácskozást tart a jugoszláv fővárosban. A korai időpont kitűzésének oka az, hogy a cseh-morva védnökséget április elsejétől vámügyi téren egyesítik a német birodalommal és ennek folytán a külön kliring elszámolások megszűnnek.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

— Zürichi tőzsde: Páris: 10.10, London: 17.83, Newyork: 446, Brüsszel: 76.65, Milanó: 22.51, Amszterdam: 236.80, Berlin: 178.80, Belgrád: 10, Bucuresti: 3.30.

— Különleges rendőrszázaljak Olaszországban. Rómából jelentik: A Duce szerdán avatta fel azt a hat zászlóaljából álló olasz különleges rendőrséget, amely gyors járatú páncélos kocsikkal, légelhárító ágyúkkal, motorkerékpárokra szerelt gépfegyverekkel és rendőrkutyákkal van ellátva. Háború esetén azonban ez a rendőrkülönítmény együttműködik a rendes katonai egységekkel.

— Berni előadás Romániáról. Bernből jelentik: A bélyeggyűjtők egyesületének nagygyűlésén, amelyet Bernben rendeztek meg Raul Anastasiu, a Rador román hírszolgálati ügynökség svájci levelezője, a román postabélyegről érdekes előadást tartott. Ezzel kapcsolatban az előadó kitért azokra a megvalósításokra, amelyeket Románia az elmúlt esztendőök során öfelsege II. Carol király irányítása mellett elért. Főleg az új alkotmány, az országőrszervezet és a Nemzeti Ujjászületés Frontjának jelentőségét méltatta. A gyűlés általános helyeslés közben elfogadta azt a javaslatot, hogy Carol királynak üdvözlő táviratot küldjenek. Végül az elnök meleg szavakkal köszönte meg Raul Anastasiunak értékes előadását.

Hallgassa a híreket „Philips“ rádióval

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Csütörtökön, február 1-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszer-tár.

Gyár városban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár. Ujkisodán pedig Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

— Közvetlen víziút Danzig és Odessza között. Rigából jelentik: Szovjetországból érkezett jelentések szerint az oroszok lázasan dolgoznak annak a csatornának a kiépítésén, amely a lengyel Bugot a Dnyeperrel és a Fekete-tengerrel köti össze. A csatorna állítólag már áprilisban készen lesz és ezzel közvetlen vízi összeköttetés létesül Danzig és Odessza között.

— Magyar-görög-bolgár légiforgalom. Budapestről jelentik: A magyar-görög légiforgalomra és a légi vonal megállapítására vonatkozó egyezményt tegnap Athénban aláírták. A magyar kiküldöttek a görög fővárosból Szófiába utaztak, hogy a légi vonal kijelölése tekintetében megállapodásra jussanak, miután a magyar-bolgár légiforgalmi egyezményt már korábban megkötötték.

— Ötven kórház létesítését kéri születésnapja alkalmából Roosevelt elnök. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök üzenetet küldött a kongresszusnak, amellyel kéri, hogy szavazzon meg 10 millió dolláros hitelt 50 kórház létesítésére. A kórházakat azokban a városokban, vagy falvakban létesítik, amelyek nem rendelkeznek erre a célra megfelelő pénzügyi alappal. A kongresszustól Roosevelt elnök ezt kéri születésnapja alkalmával.

— Magyar-bál Bucarestben. Nagy erkölcsi és anyagi siker jegyében zajlott le a fővárosban a bucurestii magyar ifjúság hagyományos bálja. A far-sang első mulatságán az ottani magyar társadalom színe-java ott volt és különösen emelte a bál fényét az a körülmény, hogy azon Bárdossy László magyar követ és felesége is megjelent. A jazz-zenekar mellett nagyszerű cigánybanda is muzsikált és a résztvevők annyira jól érezték magukat, hogy a nagyszámú közönség még a hajnali órákban is vígan mulatott és lelkesen járta a csárdást. A bál jövedelmét a diákszegélyalpra fordítják.

Mozi

Rökk Marika

a „Halló, Janine“ című híres UFA revü- és tánc-film főszerepében

MŰSOR:

Csütörtök, február 1.

APOLLÓ: Két szív egy keringőben (angol film)

CAPITOL: A kalóz sziget kincseinek titka II. rész (angol film)

CORSO: Shirley megmenti Amerikát (angol film)

SCALA: Angol-francia szövetség (francia film)

Nem jár perköltség az ügyvédnek, ha ügyfelével százalékos megállapodást kötött. Kolozsvárról jelentik: Bodonyi Irén és Bodonyi Erzsébet marosvásárhelyi lakosok még 1931-ben megbízást adtak Lusztig Jenő dr. kolozsvári ügyvédnek bizonyos követelésük behajtására. A megállapodás értelmében az ügyvéd az elért eredmény 15 százalékát és a behajtásra kerülő kamatok felét igényelhetette. A per évekig tartott. Az ügyvéd első fokon az alperessel szemben meg is nyerte a követelést, azonban a követelés időközben behajthatatlanná vált. Ekkor Lusztig Jenő dr. azon a címen, hogy megbízási, a Bodonyi testvérek nem alkalmazkodtak utasításaihoz, megbízását felmondotta és Bodonyiékát 17 ezer 865 lei perköltség megfizetéséért beperelte. A bíróság és a törvényszék helyt is adott a keresetnek. A most már alperessé vált Bodonyi testvérek volt ügyvédjükkel szemben felfolyamodással éltek az ítéletük ellen. A tábla tegnap tárgyalta az ügyet. A tárgyalás alkalmával az alperesek jogi képviselőiben Lucian Sándor dr. ügyvéd azt fejtegette, hogy ha az ügyvéd százalékos megállapodást köt valamely perben a várható eredmény alapján, meghatalmazását nem mondhatja fel, sem pedig a költségek és honoráriumok tarifa szerinti megállapítását nem kérheti, hanem csupán a megkötött egyezség keretein belül tarthat igényt a perköltségekre. A tábla Lucian dr. jogi érvelését elfogadva, megsemmisítette az első és másodfokú bírósági határozatokat és Lusztig dr.-t követelésével elutasította, egyben pedig a perköltségek megfizetésére kötelezte.

Diplomáciai úton idézik meg gróf Károlyi Gyula volt magyar miniszterelnököt egy aradi törvényszéki tárgyalásra. Az aradi törvényszék most tárgyalta Fackelmann Péter aradmegyei Szentmárton községbeli gazdálkodó keresetét, amelyet a felperes gróf Károlyi Gyula volt aradmegyei főispán, Magyarország volt miniszterelnöke ellen indított. Fackelmann elmondotta keresetében, hogy többszáz ezer lei értékű ingatlanbirtokot vásárolt gróf Károlyi Gyulától, az átíráshoz szükséges okmányokat azonban mindezekig még nem kapta meg és így az ingatlanbirtokot nem tudja saját nevére átírni. Miután a tárgyaláson az alperes nem jelent meg, a törvényszék elrendelte, hogy Magyarország volt miniszterelnökét diplomáciai úton idézzék meg a legközelebbi tárgyalásra.

A Corvin-szövetkezet új helyisége. A Corvin általános hitelszövetkezet és a Vitamin paprikamalom-szövetkezet értesítik tagjaikat és üzletfeleiket, hogy a Regina Maria-út 8. szám alatti Magyar Ház jobboldali földszintjére költöztek. A két szövetkezet irodája mártól kezdve már az új helyiségben működik.

Ismeretlen öregember halála. Kovács Mihály, Kunz-telepi lakos házában meghalt egy 75 év körüli öreg ember, akinek nevét nem tudják. Az öreg koldusról úgy tudják, hogy Virág György volt a neve, de mivel semmiféle iratot nem találtak nála, személyazonosságát nem sikerült pontosan megállapítani. A rendőrség felszólítja azokat, akik esetleg ismerték az öreg embert, jelentkezzenek a bűnügyi rendőrségen.

Magyar bál Lugoson. A lugosi magyarság ez évi bálja, amelyet a Dacia-szálló összes helyiségeiben tartottak meg, fényesen sikerült. A Magyar Népközösség lugosi szervezetének tagjai teljes számban jelentek meg és képviselve volt a környék magyarsága is. A bál vidám hangulatban folyt le és a tánc reggel hét óráig tartott. A bál jövedelmét a lugosi Magyar Otthon fenntartására fordítják. A rendezés körül Arató András szerkesztő, a Magyar Népközösség lugosi tagozatának elnöke és Soós Lajos református segédlelkész, a kulturális osztály vezetője, szereztek érdemeket.

Műkedvelői előadás. A Katolikus Népszövetség keretében működő erzsébetvárosi Juventus Salvator ifjúsági egyesület vasárnap, február 4-én, délután négy órakor a Kiefer-venedglőben műkedvelői előadást rendez.

Vasutas balesete. Popa Ioan vasutas az elmúlt éjszaka a józsefvárosi pályaudvaron teljesített szolgálatot. Tolatás közben az egyik vasúti kocsit elkapta és megsebesítette. A mentők kórházba szállították, de állapota annyira javult, hogy tegnap már elhagyhatta a kórházat.

Gyülvézi gazda öngyilkossága. Zimmer József, 66 éves gyülvézi gazda, háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Tettét családi okok miatt követte el.

A telefonkészülék

kiegészítője a jó telefonkönyv. Ha a telefonkönyv régi, semmiesetre sem jó. A régi telefonkönyvben sok megszűnt telefonállomás van, viszont igen sok újabb telefonelőfizető nem szerepel benne. Régi telefonkönyv birtokában hiába van valakinek telefonkészüléke, nem tudja azt használni. Amikor 1938 nyarán Temesvárott megcsinálták az önműködő telefont, kiadták az akkori telefonelőfizetők névjegyzékét. Azóta sok víz folyt le a Begán, sokan lemondták telefonjukat, mások pedig bekapcsolásukat kérték. Hír szerint a telefonszolgálat 1939 szeptemberében kiadott ugyan új telefonkönyvet, de azt csak kevesen látták. Állítólag kiváltások emberek, akik kellő proteccióval rendelkeznek, kaptak is ebből az új telefonkönyvből, az előfizetők zöme azonban egyáltalában nem is látta. Lehet, hogy raktáron tartják ezeket a névjegyzékeket és majd csak elavult korukban osztják ki őket. Kérjük a telefonszolgálatot, ne várjon addig, hanem juttassa el a telefonkönyveket már most az előfizetőkhez. Ezenkívül pedig havonta adjon ki az újonnan jelentkező előfizetőkéről egy-két oldalas pótléket, amelyet be lehessen ragasztani a könyvbe.

A Distributia pénzbüntetését a törvényszék törölte. A városi árvédelmi bíróság az elmúlt év december ötödikén kétszáz ezer leiel megbüntette a Distributia petróleumvállalatot és még külön húsz ezer leiel megbírságolta a vállalat temesvári lerakatának igazgatóját is, mert a maximális árnál drágábban adták el a petróleumot. A bíróság ellen a vállalat és igazgatója fellebbezést jelentett be, amely tegnap került tárgyalásra a temesvári törvényszék Georgescu-Valcea Alexandru tanácsa előtt. A tárgyaláson a petróleumvállalat két bucarestii jogtanácsosa is megjelent és a pénzbüntetés törölését kérte. A törvényszék elfogadta az előterjesztett érveket, megsemmisítette a bírósági jegyzőkönyvet és felmentette a céget és igazgatóját a pénzbüntetés megfizetése alól.

NEM LESZ ÉLELMISZERJEGY ROMANIABAN. Bucurestiből jelentik: Azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, mintha a polgári lakosság számára élelmiszerjegyeket bocsátanának ki, a nemzetgazdasági minisztérium közleményt adott ki és ebben ezeket a híreszteléseket a leghatározottabban cáfolja.

A Viribus Unitis farsangvégi lakomája. A Viribus Unitis jótékony célú asztaltársaság szokásos farsangvégi heringlakomáját szerdán, február 7-én, délután öt órai kezdettel tartja meg. A jövedelme szegény iskolás gyermekek felruházási alapja javára fordítják.

Színház

Fekete Mihály harmincöt éves színészi jubileumát ünnepli Temesvárott

Országos körútján Fekete Mihály újból eljutott hozzánk, hogy február 18-án, vasárnap, színészkedésének harmincöt esztendősi jubileumát kedves, régi közönsége örömeire is megünnepelhesse. A főpolgármester határozata alapján Fekete Mihály engedélyt kapott a színházban való előadás tartására és így Temesvár közönsége újra élvezni fogja Fekete Mihály művészetét, amelyet az évtizedek munkája csak növelt, megnemesített. Brassó, Marosvásárhely, Szatmár közönsége a legnagyobb lelkesedéssel fogadta legutóbb Fekete Mihály előadásait és kétségtelen, hogy Temesvár közönsége régi színigazgatóját és kedvelt művészetét szintén zsufolt házakkal köszönti. Ha valaki megérdemli a zsufolt házak jutalmát, úgy Fekete Mihály első sorban megérdemli.

Február 18-án, vasárnap délután hat órakor Bródy Sándor remekművét darabjában, Lyon Leaban lép fel Fekete Mihály és ugyanakkor Felszeghy Mária is szerepel vendégként. Vasárnap este kilenc órakor László Miklós ellenállhatatlan vígjátéka, az Illatszertár szerepel műsoron a jubiláló Fekete Mihállal és egyben elsőrendű művészi együttessel.

Az Auschnitt per tárgyalása. Bucurestii tudósítónk jelenti, hogy az ilfovi törvényszék I. tagozata február 16-ára kitűzte tárgyalásra az Auschnitt Max elleni bűnpert. A vádak egész tömege szerepel a vádiratban. Hűtlen kezelés, közvagyon elleni cselekmények, deviza visszaélések, csalás, felbujtás. A tárgyalás előreláthatóan hosszabb ideig fog tartani, ha csak alaki okokból el nem halasztják.

Elvi jelentőségű döntést hozott egy állampolgársági ügyben a Semmitőszék. Nagybányáról jelentik: Nagyjelentőségű döntést hozott a Semmitőszék egy nagybányai származású férfi állampolgársági ügyében. A döntés nagyon fontos, mert számtalan hasonló ügyben töröltek egyéneket az állampolgársági névjegyzékből. Az ügy szereplője Berkovits Mór nagybányai születésű, jelenleg Palánkán tartózkodó pincér. Berkovits Mór 1906-ban született Nagybányán, de már gyerek korában elkerült otthonról és 1924-ben, az állampolgársági névjegyzékbe való jelentkezés idején, nem tartózkodott Nagybányán. 1933-ban Berkovits Mór rájött arra, hogy kimaradt az állampolgársági névjegyzékből és ekkor törvényadta jogainál fogva, iratai alapján, utólagos beírását kérte. Ügye az akkor érvényben lévő törvény értelmében az igazságügyi minisztériumhoz került és iratai ott heverték, anélkül, hogy állampolgársági ügye elintéződött volna. 1938-ban életbeléptették az állampolgársági felülvizsgálásról szóló törvényt, amely a minisztérium hatásköréből a járásbírók hatáskörébe utalta az utólagos állampolgársági kérelmeket. Így került Berkovits ügye is a nagybányai járásbíróhoz, ahol kedvező véleményezést adtak a városháza felé azzal az indoklással, hogy Berkovits iratai kielégítik azokat a követelményeket, amelyek az állampolgársági listába való beírásához szükségesek. A nagybányai városházán végzésileg elrendelték Berkovits utólagos beírását, a helytartóság ügyezze, az államügyvéd és a királyi ügyészség azonban külön-külön megfellebbezte a városi határozatot. A törvényszék helyt adott a fellebbezéseknek és megsemmisítette az utólagos beírását, azzal az érdekes indoklással, hogy Berkovits, aki 1906-ban született, 1924-ben, a törvény életbeléptetésekor, azaz az első összeírásnál kiskorú volt és nem kérhette önállóan az állampolgársági névjegyzékbe való felvételét 1933-ban sem, mert úgy értelmezte a törvényt, hogy az eredeti összeírás idején az irányadó a kiskorúságot illetőleg. Berkovits ügyvédje felfolyamodást intézett a Semmitőszékhez, ahol a negyedik szekció 3792/1939. szám alatt kedvező döntést hozott. Helyt adott a felfolyamodásnak és kimondotta, hogy nem az eredeti összeírás idő, vagyis az 1924-es és az irányadó a kiskorúságot illetőleg, hanem az utólagos beírás kérelmek a beiktatási ideje, természetesen a törvényben előírt határidőig, vagyis 1933 szeptember 1-ig. A nagybányai pincér állampolgársági ügye ezzel végleg tisztázódott.

Halálozások. Meghaltak: Augenstein Margit született Horváth hatvannyolc éves, Szilágyi Zsuzsánna született Bruch hetvenhat éves, Balog Lucretia négy hónapos, Harmath Viktória született Balogh nyolcvankét éves, Pohl Ferenc hetvennyolc éves cipész, Rausch János ötvenhat éves állami nyugdíjas.

Korcsolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ott óvaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5. szám.

A kerületi futballsövetség bálja február 24-én este kilenc órai kezdettel lesz a sörgyár termében. A rendezőség kitérő zenéről és számos szórakozásról gondoskodik.

Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Rosinger Márta Katalin, Tipei Gavriela Grigor, Csizmási Erzsébet, Kosahube Györgyike Rozália.

Magyar Bál február 3-án a Kulturpalotában

A braziliai leprások életéről beszél egy visszatért magyar orvos

A szervezet ellenállóképességének fokozásával gyógyítják a szörnyű betegséget

Dr. Klobusitzky Dénes magyar orvos hosszú időt töltött Braziliában, ahonnan nemrégén tért vissza. Klobusitzky Rio de Janeiro egyetemén mint professzor tanít és emellett alaposan tanulmányozta a lepratáborokat, mert ez a szörnyű betegség különösen érdekelte. Ezenkívül tanulmányozta

a kígyómarásokat, sőt magának is van kígyófarmja, ahol szérumokat készít. A tanár sok érdekességet mondott el braziliai tapasztalatairól és az ottani magyarok életéről és legutóbb a budapesti újságíróknak adott nyilatkozatot, amelyet itt közlünk.

Magyar földművesek élete

Az újságírók először az iránt érdeklődtek, hogyan megy a braziliai magyarok sora.

— A földművelőkolóniákat felkarolta az állam, csak az fáj az öregeknek, hogy nem termelhetnek búzát. A szár ugyan magasra megnő, de nincs mag a kalászban. Jellemző a magyar konzervatívizmusra — jegyzi meg mosolyogva Klobusitzky tanár, — hogy van olyan lakosa a telepeknél, aki

tízévet éve mindig búzát vetett földjébe, de természetesen sose aratott kövér kalászatokat.

A városokban a szakmunkásoknak jól megy a dolguk, csak itt a magyarságukat kevésbé tarthatják meg, mint a kolóniákban. A múlt év végén azonban megalakították az úgynevezett kolonizációs törvényt amely kimondja, hogy egy telepen több nemzetséget kell csoportosítani. Ha többfajta idegen van egy községben, akkor közvetítőképpen a portugált kénytelenek lesznek megtanulni. Így okoskodik a kormány.

— Orvosi szaklapokban többször foglalkozott

külföldi lepratáborok helyzetével. Hogyan került kapcsolatba a braziliai telepekkel?

— Eleinte csak az érdekelt: akad-e a leprások községében magyar ember? Mivel a tábor igazgatóját jól ismerem, többször meglátogathattam a betegeket és ilymódon közelebbről tanulmányozhattam életüket is. Csupán két magyar beteget ápoltak eddig. Az egyik fiatalasszony, a másik egy bihari öre, földműves. Mind a ketten beleestek a tízszázalékos gyógyulási arányba és egészségesen hagyták el a telepet. Ez annyit jelent, hogy nem fertőznek többé és nyom nem marad vissza. Nyolcezer beteget ápolnak különböző helveken. Egy faluban kétezeröttszáz-háromezer ember lakik. Ez a szörnyű nyavalya szerencsére nehezen terjed tovább,

sok orvosnak az a véleménye, hogy a betegséget csak az kaphatja meg, akinek hajlama van rá.

A szerencsétleneknek igyekeznek a lehető legjobb életkörülményeket nyújtani, úgyhogy a betegek nagyrésze sokszor jobb helyzetbe kerül, mint volt odakint.

A leprástelep: Allam az államban

A táboruk olyan mint valami nagyközség. A betegek maguk választanak polgármestert és igazgatási hatóságot s különféle foglalkozásokat űzhetnek. Ha földművelő akar lenni a beteg, kap egy darab földet, ha munkás, dolgozhat a község üzemében. Gyártanak itt hűsítőitalt és konzervtől kezdve mindent. Az értelmiségi pályákon dolgozók továbbra is megmaradnak világi hatáskörükben, mert a gyógyszerészek, tanárok, sőt még

a három templom papja is a betegek közül kerül ki.

A vezetőség arról is gondoskodott, hogy a leprások szörnyű helyzetükben lehetőleg keveset medítáljanak. Külön kulturházuk, jótékonyági egyesületeik, mozijuk, színházuk van, ahol a betegek műkedvelő társulata játszik. Mindegyik reméli, hogy meggyógyul. A végső stádiumban levőket kórházban különítik el.

Gerjyaszentelő Boldogasszony

A kereszténység holnap, pénteken üli meg Gyertyyaszentelő Boldogasszony ünnepét. Ez a nap annak az eseménynek az emlékezte, amikor a Boldogságos Szűz Mária a negyvennapos kis Jézussal először jelent meg a templomban, hogy ott fiát bemutassa és gyertyát és galambot áldozzon. Holnap a katolikus egyház összes templomaiban ünnepi istentiszteletek lesznek, amelyeket gyertyyaszentelés és körmenet előz meg. A püspöki székesegyházban pénteken délelőtt tíz órakor lesz a gyertyyaszentelés körmenettel. Ezt Pacha Ágoston megyéspüspök végzi, majd ünnepi nagymise következik, amelyet Kayser Lajos nagyprépost mond. A belvárosi plébániatemplomban féltizenegy órakor lesz gyertyyaszentelés, körmenet és nagymise, mondja Plesz József kanonok-plébános. Este hét órakor ájtatosság. A gyárvárosi plébániatemplomban délelőtt féltíz órakor gyertyyaszentelés, körmenet és utána nagymise. Az ünnepi szertartást és misét Rech K. Géza apátplébános mondja. Délután 5 órakor ájtatosság. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban délelőtt kilenc órakor lesz a gyertyyaszentelés körmenettel és utána nagymise. A józsefvárosi plébániatemplomban a féltíz órakor kezdődő ünnepi nagymise előtt lesz a gyertyyaszentelés és körmenet, mondja Metzger Márton dr. prépostplébános. A mehalai plébániatemplomban délelőtt tíz órakor nagymise gyertyyaszenteléssel és körmenettel, mondja Pater Imre. Az egyes plébániatemplomok többi miséi a vasárnapi miserend szerint lesznek. Szombaton reggel megy végbe Balázs püspök napján a torokszentelés.

— Hogyan laknak a betegek?

— A tehetősebbek maguk építhetnek akár tízszobás villát is. A telek haláluk után az államra száll. Szegényebbek, ha családostól internálják őket, háromszobás külön házat kapnak, a magánosok meg közösen laknak, hárman-négyen egy szobában.

— Sok szökés történik?

— Aránylag kevés. Az ok vagy a rossz ellátás, ami itt elképzelhetetlen, vagy az otthon maradt család hajai. Rendszerint

gyalog mennek el és kerülnek az emberlakta helyeket,

nehogy megfertőzzék az egészségeseket. De néha vonatra is száll egy-kettő és forgalmas helyeken a lehető legnagyobb veszélyt okozza. Ezeket súlyosan büntetik. A telepnek van külön börtöne is. Kisebb kihágásokért egy időre eltávolítják őket a szórakozástól, súlyosabb esetekben a munkától is. Börtönt szökésre és lopásokra mondanak csak ki. Legvégső fokon bizonytalan időre zárják el a bűnözőt és neheztelképpen egyes hónapokban a kezelést és az enyhítőszereket megvonják tőlük.

— Mindenképpen gyógyítják a betegeket?

— Kétféle módot ismernek az orvosok. Mivel a gyógyulás aránya mindkét esetben egyforma, fölmerülhet az a vélemény, hogy az egészség helyreállítását nem a kezelés, hanem a szervezet ellenállóképessége okozza. Nehéz előrehaladni itt a tudománynak, mivel a lappangási időszak 10 év s ily módon lehetetlen a megfigyelés.

— Orvosok nem kapják meg a betegséget?

— Sohasem, jöllehet, mintegy hetvenen foglalkoznak leprával. Minden második nap pár órára kilátogatnak a telepre kezelésre, de emellett van magánprakszisuk is.

— De ne higgye, hogy nekünk orvosoknak egészen veszélytelen foglalkozás harcolni a halállal — folytatja elkomolyodva a professzor. — Pár éve történt, hogy a Butanan-intézet

kiütéses tifusszal foglalkozó osztálya megfertőzte magát.

Dél-Amerikában ez a betegség kilencvenszázalékban halált jelent. Nyolc napon keresztül temetjük őket. Először a vezetőt, José Lames Monteiro. Fia-tal ember volt, a legjobb barátom — mondja szomorúan Klobusitzky Dénes dr., aki maga is nyolc évig állandó veszedelemben gyűjtögette a kígyók mérget, hogy szérumot készítsen sokszáz és ezer olyan embernek, akikre e híján kínos és szörnyű halál várt volna.

Ami az aranyból is drágább...

A skandináv országokról éppúgy tanul az iskolásgyerek, mint a többről, de rendszerint nem szívesen foglalkozik éppen ezekkel, mert tanulmányai e részét unalmasnak tartja. Majdnem így jár a norvégekkel és svédekkel kapcsolatban a felnőtt is.

— Nincs ott semmi érdekes, csak hó és jég...

— Mit lelkesedjek érte, hiszen a norvégek, svédek csak arról híresek, hogy kínosan tiszták, szép-növésűek, erkölcsiükben pedánsak, jó atléták, házaik gerendából valók. De br... végigfázzák az életüket, örökké csak sílnak, nincsenek izgalmak, s ha jól tudom, rendkívül szegények. — Ilyen nyilatkozatokat bárki, igen gyakran hallhatott, mielőtt a finn-orosz háború megindult.

Most aztán kiderült, hogy kivéve a szegénységet, minden, ami föntebb áll, igaz. De éppen a fentiek adják ama embertípust, amelynek szegénységét most a halhatatlanság glóriájával vonja be a finnekkel — legalább is elméletben — szövetkezett skandinávok példátlan hősiessége. Csak most derül ki, hogy a skandinávok nemcsak szellemiükben, hanem anyagiakban is gazdagok. Különösen áll ez a svédekre, akikről eddig a köznép csak Gusztáv Adolf vagy Krisztina királynő történetével kapcsolatban hallott egyet-mást, de arról fogalma sem volt, hogy abban a csendes, kissé hideg, kissé talán rideg országban mi minden van.

A svéd acél ott van minden házban, ahol valami adnak a jobb felszerelésre. A svéd cellulóze és papír pedig közismert az egész világon. Kövessük az acél útját visszafelé.

A svéd vasipar olyan idős, mint a svéd történelem maga. Amikor sok-sokszáz esztendővel ezelőtt Európában — mint mindig — nagy volt a kereslet fegyverek iránt, már a svédek szállították a világ legjobb acélját az angol vagy német kovácsoknak. Svédország nem véletlenül állított be az acéliparra, mert természeti adottságai elsőrangúak, fája is rengeteg van. (Fenyőfából égetett faszene roppant alacsony foszfortartalmu.) Valamikor úgy olvastottak ott ércet, hogy óriási mágyákat gyújtottak a vasércet fölött, az így megolvastott ércet jegesvizet öntötték, hogy aztán az így keletkezett repedések segítségével szétválasszák a kemény fémtömböket.

Még tavaly nem fegyvereket gyártott a svéd acélipar, hanem hajszálfinom rugóktól a legnagyobb gépalkatrészekig mindent. A rádióiparban szükséges nemes acél svéd származású gyártmányai ma háromszor olyan drágák, mint az arany. Antimag-netikus acéljuk egyenesen utánozhatatlan. Ezt a villamosüzemekben használják, a nagysebességű járművek tengelyeit ebből készítik. A vegyi iparban viszont olyan acél kell, amely nem oxidálódik. Egyedül a svéd találmányok révén készített acél felel meg erre a célra.

Közep-európa a legsötétebb középkorban vergődött s a folytonos háborúk teljesen tönkretették, amikor a svédek megalapították az első acélöntödét — 1303-ban. Az AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLOAG nevű vas- és acélüzemek alakulásáról regényt kellene írni. Négy férfi kóborolt az erdőben és talált néhány vörös sziklát, amelyből tüzhelyet készített. Éjjel-nappal tüzeltek benne. Egyszerre a sziklák szétestek és a piros por egy része megolvadt. Csengő fém lett belőle. A férfiak rögtön tudták miről van szó. Azon a helyen megépítették első kohójukat. A régi-régi tüzhely ma is megvan a gyártelep kellős közepén és a talaj kimeríthetetlenül ontja a vasércet, amelyből a világ legjobb acélja készül.

Már egymagában az acél is gazdaggá tette Svédországot. Most számítsuk hozzá a többi! A svéd gránitból a trópusokon csinálják a kövezetet. A svéd üveg ára az ezüstével vetekszik. A svéd gyújtóipar közismert az egész világon. A svéd vörösfenyőből készülnek a világ legjobb — árbócfái. A svéd papírpar már 1523-ban is működött s majdnem valamennyi szerzeteskolostorba eljutottak gyártmányai.

Ez a kis tanulmány nem véletlenségből keletkezett.

A helyzet ugyanis az, ami volt 1500 körül: az aranyból háromszorosa drágább svéd acélból ma ismét fegyvereket kovácsolnak. Több évszázados békét bontott meg ez a körülmény és egvúttal arra is magyarázatot szolgáltat, miért iránvulnak az orosz törekvések a skandináv félsziget felé. Nem volna csoda, ha ezeket a törekvéseket más népek is szemügyre vennék — a maguk szempontjából.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

A nyugdíjpénztár tévedéseiről nem a nyugdíjas felelős

Popa Iosif nyugdíjas tanfelügyelő havi 7220 leies nyugdíjából a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya a központi nyugdíjpénztár utasítására levonásokat eszközölne azon a címen, hogy a nyugdíj megállapításánál tévedés történt. 1939 november végéig a levont összeg 21.997 leit tett ki. Popa volt tanfelügyelő akkor keresettel a törvényszékhez fordult és kérte, helyezze hatályon kívül a nyugdíjpénztár intézkedését és ítélje meg a levont összeg visszafizetését. A törvényszék első tanácsa Stroescu tanácselnök elnöklété alatt most foglalkozott ezzel az ügygel és kimondta, hogy a keresetnek helyt ad, a

Az angol külpolitika önzése

Anglia hegemoniájának alapja az a minden angolt átható hivatástudat, hogy Anglia a magasabbrendű, istenadta fejlődésnek főmozgatója, a Gondviselés szövetségese vagy inkább rendőrbiztosa, akinek feladata ügyelni arra, hogy rendben haladjanak az e világi dolgok, hogy a világ kincsei az emberiség számára feltárassanak és a civilizáció, a béke áldásaiban részesedjék a földkerekség minden népe. Egyedül azonban csak a bibliával és zsolotarekléssel alig építhetett volna fel Anglia 600 milliós világbirodalmat. A világhatalom megszerzésében az említett hivatástudaton, a kaland- és hatalomvágyó angol egyéniségen és szigeti helyzeten kívül nagy része, talán országrésze van az angol politika legsajátosabb, legmarkánsabb alapelveinek, melyre évszázadok óta Angliának az európai szárazfölddel szemben követett külpolitikája felépült. Az angol hatalmi politikának ezt az alapelvét, évszázados benső törvényét „balance of power” elnevezés alatt ismeri az európai történelem.

Ezzel elértünk az angol külpolitikának legvitatottabb problematikájához. Anglia ellenségei (és ezek minden időben sokan voltak) a balance of power-ban az angol önzésnek, hatalmi öncélúságnak, világuralmi törekvéseknek kiméletlen ércétörvényét látják, mely többé-kevésbbé tetszetős vallási, civilizációs és általános emberi jelszavak hangoztatása közben könnyörtelemmel és minden más érdeket, szempontot figyelembe nem véve, mások életéigéit fumiálgatva, léteikre és legerősebb emberi jogain átgázolva viszi mindenkor győzelemre Anglia önző gazdasági és politikai céljait. Ezek szerint Anglia mindig a kontinens népeinek vére hullásával, az egymás ellen háborúban álló európai országok legyengülése árán jutott a maga világhatalmához. A „balance of power” elve a gyakorlatban nem más, mint örökös európai cselszövés, diplomáciai mesterkedés az európai kormányok és népek összevesztése, háborús bonyodalmakba való szorítása érdekében, hogy amíg Európát a testvérharc leköti, Anglia zavartalanul építse ki tengerentúli hatalmi állásait. Ezt az álláspontot foglalja el Carlo Scariofoglio olasz publicistának 1935-ben kiadott és most „England und das Festland” címen német fordításban megjelent könyve.

A másik álláspont szerint — és ezt nemcsak angolok, de az angolokkal esetleg nem rokonszenvező, de elfogulatlan más nemzetiségek is osztják — a „balance of power”-gondolat konstruktív európai gondolat, amelynek egyedül köszönhető, hogy Európa térségét nem sikerült egyszínűre festeni, hogy nagy birodalmak mellett békésen és biztonságban élhetnek évszázadok óta kis népek, országok, anélkül, hogy rettegniük kellene attól, hogy a nagy halak megeszik a kis halakat. A balance of power elve gátolta meg XIV. Lajos nagyraívó tervének megvalósítását, amely francia fennhatóság alá akarta kényszeríteni egész Európát és a római-német császári korona jussára való igényével a charlemagnei birodalmat akarta feltámasztani. Ugyancsak ennek az elvnek alapján szállt szembe Anglia a francia forradalom „franciser toute l'Europe” jelszavával, a fiatal Pitt pedig Napoleon európai diktatúrájával. 1854-ben ezért sietett Törökország segítségére Anglia a krími háborúban, nehogy az orosz medve megszerezze a Fekete-tenger és Földközi-tenger kulcsait, a Dardanellákat és a kontinensen való megjelenésével felborítsa az európai egyensúlyt. 1888-tól, az első Bourbon-ellenes európai koalíció óta az 1914-es világháborúig Anglia 12 kontinentális koalícióban vett részt, mindig abból az alapelvől kiindulva, hogy a legerősebb vagy kontinentális hegemoniára törekvő európai hatalommal

Csillárok nagy választékban

elektromos háztartási cikkek, villanyégők és szerelési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása

„ASTRA” I. GONDA Bul. Carol 14. Telefon 30—20. (PHILIPS RÁDIÓSZALÓN)

felperes nyugalmazott tanfelügyelőt felmenti a levonás alól és a központi nyugdíjpénztárt a levont 21.997 lei visszafizetésére kötelezi. Az ítélet ellen a központi nyugdíjpénztár jogi képviselője fellebbezést jelentett be.

erőviszonyai egyensúlyban vannak, vagyis ha csakugyan helyreáll a balance of power.

A legrégebb angol értelmezés szerint (Fides, 1724) a balance of power az a „nagy törvény, melynek tanácsai szerint kell Angliát mindenkor kormányozni, hogy a balance of power-t, vagyis az erők mérlegét mindenkor a saját kezében tartsa”. A balance of power-rendszer ellenségei azzal vádolják meg a rendszert és általában az angol politikát, hogy e mechanizmus kérérlhetetlen törvényei alapján mindenkor Anglia határozza meg, mi történjék a kontinensen, háborúban vagy békében éljen-e az európai szárazföld. Szerintük a balance of power kizárólag Anglia világhatalmának előmozdítója, csak magának Angliának van haszna belőle, az európai országok politikáját ennek segítségével drótszalakon mozgatják a Foreign Office-ből és Anglia minden háborúját azért harcolja lehetőleg más országok koalíciójának hedseregével, hogy a balance of power-t, az erők mérlegét a maga kezében tartsa.

Ezekkel szemben idézzük a balance of power-elmélet legjobb angol ismerőjének, A. F. Pollard-nak szavait, aki az angol külügyi társaság felhívására feldolgozta ennek a gondolatnak egész történetét s közvetlenül a világháború előtt, a Times július 22-i számában azt állítja, hogy az angol politikának csak a XVIII. században volt vezéreszméje a balance of power. Ez különben sem angol találmány (ezt állítja David Hume is, a XVIII. század nagy angol filozófusa), mert ismerték már a fogalmat a görögök is. Időről-időre más és más nemzetek használják fel hatalmi eszközüket. A világháború végén Wilson doktriner idealizmusa a „balance of power”-t végleg ki szeretné váltani a „community of power”-rel, vagyis az erők együttműködésével. Pollard szerint Angliának ma nem a „balance of power” az ideálja, mert ez mindig előbb vagy utóbb háborúhoz vezetett. „A mi célunk — írta — diplomáciánk és fegyverkezésünk révén „békéfront”-ot teremteni, mely végleg kiküszöbölne a háborút.

A „peace front”, a békéfront, amelyet a németek Einkreisung-nak, bekerítésnek neveznek, összeomlott. Ma ismét a balance of power jegyében visel háborút Anglia.

Parragi György.

Háromezer közül kétezer felvételét ajánlották az állampolgársági jegyzékbe Temesvárott

Tegnap zárult le az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvétel iránti jelentkezés. Temesvárott háromezerkétszáz egyen kérte felvételét. Ezek részét azonban már a jelentkezésnél elutasították, mert nem feleltek meg a rendeltetvényben előírt feltételeknek. A jelentkezettek közül a megejtett felülvizsgálat alapján a város polgármesteri hivatala eddig már három jegyzéket terjesztett a belügyminisztérium elé és javasolta, hogy a jegyzékben szereplőknek utólagosan adják meg az állampolgárságot, illetve a belügyminiszter rendelje el az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvételüket. Az első jegyzékben háromszázhatvanhárom, a másodikban hatszázöt, a harmadikban

pedig négyszázhatvanhárom, összesen tehát ezernégyszázötven név szerepel. A tegnap lezárt jelentkezés után a város közigazgatási ügyosztálya folytatja a betérjesztett kérvények és a hozzájuk csatolt iratok felülvizsgálását és felterjeszti negyedik jegyzékét a belügyminisztériumhoz. Ebben a jegyzékben hozzávetőlegesen ötszáz név lesz. A belügyminisztériumban már megkezdték a betérjesztett jegyzékek elbírálását és az eredményt vármegyéenként jelentetik meg a hivatalos lapban. Mivel ez betűrendben történik meg, Temesvár városnak utólagosan elismert polgárainak névjegyzéke csak néhány hét múltán jelenik meg a hivatalos lapban.

Negyvenöt millió leiért épült új ház Temesvárott félév alatt

Az elmúlt 1939 évben március 1-től október 31-ig Temesvárott összesen 450 új lakás épült, 1683 helyiséggel. Az új lakások megépítésénél 23.349 négyzetméternyi területet használtak föl. Épült márciusban 53 lakás 202 helyiséggel, áprilisban 21 lakás 71 helyiséggel, májusban 49 lakás 174 helyiséggel, júniusban 102 lakás 366 helyiséggel, júliusban 93 lakás 337 helyiséggel, augusztusban 107 lakás 289 helyiséggel, szeptemberben 16 lakás 154 helyiséggel és októberben 9 lakás 80 helyiséggel. Az építkezéseknél márciusban 921, áprilisban 341, má-

jusban 1051, júniusban 1944, júliusban 1400, augusztusban 1538, szeptemberben 1083 és októberben 512, összesen 8590 munkás dolgozott. Ezekre az építkezésekre márciusban 6.179.191, áprilisban 1.406.275, májusban 4.562.530, júniusban 10.562.040, júliusban 6.941.112, augusztusban 8.482.010, szeptemberben 3.656.400 és októberben 2.801.000, összesen 44 millió 770.558 leit költöttek. Ennek az összegnek körülbelül negyed része a munkások bérét teszi ki. Ezenkívül a múlt esztendőben átalakítottak 9 lakást 34 helyiséggel és ennek költsége 698.000 lei volt.

KÖZGAZDASÁG

Nem jogosultak a bankok az egymásközi devizaüzletekre

A külföldi devizákat a Nemzeti Bank maga árbitrálja és számolja el a bankokkal

A Nemzeti Bank most rendezte a korlátlan hitellel felruházott bankokhoz küldött utasításban azt a kérdést, hogyan történjék a bankoknál ügyfelek által letett szabadforgalmi devizák átértékelése az éppen szükségelt fajta devizára. A kivitelből szabadon értékesíthető devizákkal bíró exportőrök ezeket a követeléseiket kötelesek valamelyik korlátlan hitelű banknál számlájuk javára letenni, a bankok pedig

ezekekről a letétekről és értékesítésükről a Nemzeti Banknak számolnak el.

Nemcsak lehetséges, hanem az esetek legtöbbszörében tényleg úgy is van, hogy a bankok számláin különböző devizák szerepelnek, ellenben másfajta devizát kötelesek szolgáltatni az erre jogosított importőr céljaira, vagy a bankok közötti úgynevezett intern-deviza értékesítési ügyletekből kifolyólag.

Amikor az érdekelt banknak a számláján nincs a szükséges fajta deviza, akkor a Nemzeti Bankhoz kérelmet kell beadnia, amelyben egyéb fajta deviza számlája terhére a kívánt deviza arbitrállás útján beszerzését és kiutalását kéri a külkereskedelmi hivatal kifizetési engedélye alapján. A Nemzeti Bank ezen kérelmek folytán táviratilag intézkedik külföldi megbízottjánál a rendelkezésre álló devizának a szükségelt devizára való átváltása végett. Ideiglenesen a valószínű átszámítási értékkel terheli meg a kérelmező bankot és az arbitrázs beérkezése után számolja el a különbözetet a megbízó bank javára vagy terhére.

A bankok azonban csakis a ténylegesen engedélyezett import kifizetések erejéig arbitrállhatják készleteiket és semmi esetre sem végezhetnek deviza átszámítást tisztán azért, hogy számlájukon bizonyos devizák helyett más devizák álljanak rendelkezésre. Határozottan

megtiltotta a Nemzeti Bank azt, hogy az engedélyes bankok egymásközt átengedhessenek részükre rendelkezésre álló devizákat.

Ilyen kifizetéseket a Nemzeti Bank nem ismer el és nem teljesít.

A vasut új valuta átszámítási árfolyamai

A CFR február 1-étől kezdve további intézkedésig a szállítási díjak és jegyárak fizetésénél a külföldi valuták átszámítását új árfolyamon végzi. Néhány közismert pénz vasúti árfolyamát közöljük ebből a jegyzékből. Angol font 604.94, svájci frank 35.92, amerikai dollár 150.39, pengő 28.35, márka 52.50, francia frank 3.45, cseh korona 5.01, dinár 3.20, leva 1.76, holland forint 80.46, arany dollár 251.44, arany frank 48.53 lei. A határállomásokon külföldiek felé csak a legközelebbi idegen állomásig adnak ki nemzetközi jegyet és ezt a most közölt árfolyamon számítják át. A román-jugoszláv összeköttetésben Baziásig adnak ki közvetlen jegyeket ugyanilyen átszámítás mellett. Azokban az esetekben, amikor a megtett útvonal külföldi szakaszaira tarifális egységdíjak vannak megszabva, úgy a személypódyász, mint a tehetráru forgalomban a román vasúti állomásokon történő leszámolásnál az árfolyamhoz még 39% illetve a német forgalomban csak 25% pótdíj számítható a külföldi tarifarészhez.

— Importárak a hadsereg részére. A szövetkezetek nemzeti központja bucarestii jelentés szerint 70 millió lei értékben felüli gyapotfonalat szállított le a nemzetvédelmi minisztériumnak és 20 millió lei értékben gyarmatárakat, rizst, teát, citromsavat és élelmi cikkeket. Ez a szállítás egy további szállítvány sorozat első tétele volt.

— Gyapotbehozatal Portugáliából. A külkereskedelem tényezője úgy behozatalnál, mint kivitelnél a szövetkezetek nemzeti intézete, érintkezésbe lépett az összes számításba jövő államokkal a gyapotellátás biztosítása végett és ezek között Portugáliával is tárgyalást kezdeményezett. A portugál kereskedelmi miniszter válaszában közölte, hogy jelentékeny mennyiségű gyapotot tudna ez idő szerint Romániának szállítani. A szövetkezetek intézete ennek alapján felhívást küldött az összes pamutfonó gyáraknak, hogy szükségleteiket, illetve rendelkezéseiket jelentésük be.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

— Ellenőrzik a cementforgalmat. Az új rendelkezések rendkívül megszigorították a cement forgalmat. Egyetlen kilogram cementet sem lehet a cementgyárakból elszállítani, vagy a gyárakban más cikkek készítésére felhasználni, míg előzően nincs befizetve a fogyasztási-illeték és nincs engedély a felhasználásra, illetve a szállításra. A „bilet de libera circulatie” látható helyen felragasztandó. A taksák előzetesen a megyei pénzügyigazgatóságon fizetendők be. A gyárakból kiszállított cementről kiállított számlát a pénzügyi ellenőrnek kell láttamozás végett bemutatni. A gyárból való elszállítás április 1—október 31 között reggel 5 óra előtt és este 8 óra után, — november 1—március 31 között pedig reggel 6 óra előtt és délután 6 óra után nem esz-közölhető, ellenkező esetben az árút elkobozzák és a taksa tízszeresével egyenlő bírságot szabnak ki. Visszaesés esetén a gyár 6 hónapig terjedő időre bezárható. Kihágás esetén a szállítást végző gépjárműveket is elkobozzák.

— Gyümölcs közraktár Sălišten. A kormány — mint azt annak idején megirtuk — három gyümölcs közraktár felállítását rendelte el és pedig a mi mócsvidéki területünkön, Máramarosban és Nagybánya környékén. Szbenmegye prefekturája az erdélyi almavidék egyik jelentékeny helyén, Sălišten kívánna gyümölcs közraktárt létesíteni és ennek megvalósítása végett a földmívelési és a szövetkezeti minisztériumban közbenjár. Ezzel a tavaszon négy gyümölcs közraktárnak a felépítése válik esedékessé.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

66

IV. RÉSZ.

1.

Vízkereszt előtti napon Ivánnak hozták a hírt, hogy az öreg Ili megkerült. Nisben van, a rabkórházban. A katonai bíróság, — ezt is hallották, — perbefogta és kémkedés miatt tíz évi várfogságra ítélte.

Ivánnak megrándult a szája. Szemrehányó arccal fordult Isabel felé, mintha ő is felelős lett volna.

— No látod, — mondotta tanulságébresztően.

— Látom, Iván. De most mi a teendő?

Iván vállat vont.

— Tudomásul kell venni. Ápolásáról gondoskodni kell. Átmegyek Nestrovékhoz, hogy értesítsem őket.

— És nem gondolod, hogy most már igazán meg kéne őt látogatni?

Iván hallgatott.

— Botju biztosan módját fogja találni, hogy meglátogassa. És ha elutazik, — talán nem kifogásolod, — én is elmegyek veled?

— Légy nyugodt, hogy ő nem utazik — vágott közbe Iván izgatottan. — Elküld egy csomó pénzt neki, de nem mozdul. Ezt egészen biztosra veszem. Próbáld meg én elmenni? — kockáztatta meg hirtelen.

— Igen, menjünk együtt. Már akkor kellett volna útlevelet szerezned, amikor először szóba hoztam. Semmi bajod sem lesz.

— Gondolod? — járt fel s alá Iván, kelleni kibillentve egyesülyből, — sok értelmese nincs. De ha te mindenképpen ragaszkodsz hozzá, egyedül a te kedvéért, megpróbálok.

Két hétig tartott, amíg megkapták az útlevelet és a vizumot is megszerezték. Végre, egy

csikorgó téli napon, kigördült velük a vonat a pályaudvaról.

És megint egy új ország, de ezt a táj nem mutatta meg, erre csak a határőrök figyelmeztették. A hegyek és a hó ugyanazok voltak itt is, meg ott is.

Az emberek is egyformák. Néma állomásokon haladtak keresztül és a parasztok is, férfiak és asszonyok, akik beszállottak, végzettszerűen hasonlítottak egymáshoz. Még a beszédjüket is meg lehetett érteni. De hát akkor miért gyűlölködnek úgy egymás ellen?

Hosszú és fáradtságos volt az út, amíg eljutottak Nisbe. Azután egy fél napig is eltartott, amíg a rendőrségen jelentkeztek. Egy másik nap keserves munkájába került, amíg végre bejutottak a rabkórházba. Ivánnak igaza volt. Az a tény, hogy átjöttek Bulgáriából s éppen egy politikai foglyot akartak meglátogatni, aki már olyan hosszú idő óta szálka a hatóságok szemében, őket is gyanússá tette.

Ili bácsi rossz bórben volt. Nagyon is betegnek kellett lennie, ha elérte, hogy a börtönből átszállították a kórházba. Egész arcából csak vékony, karvaly orra látszott ki és ahogyan fáradt és minduntalan lezáródó szemhéja alatt a repedezett mennyezetet bámulta, elárulta, hogy csak testileg időzik e helyen... A klórszagú szobában feküdhettek vagy tizen-tizenketten. Az ablakok vasrostélyal voltak ellátva és a nedves, kemény folyosókon kopogtak a szuronyos örök.

Iván és Isabel beléptek, a rabok elgyötört tekintete mohó érdeklődéssel fordult feléjük. Isabel tudta, hogy hová jön s a lehető legegyszerűbben öltözködött föl. Vastag kelméből készített ruha volt rajta, amelyet kirándulásokon szokott fölvenni. De itt mégis úgy hatott, mint ha tündéri estélyi ruhában lépett volna be. Fialtal, tiszta arca, amelyet beragvott az ifjúság, minden mozdulatának finom, úri volta, félelmetes ellentétként hatott. Elpirult, szégyelte ma-

gát, e környezetbe nem illő szépségét, kihívó nyugalmit, rendíthetetlen biztonságérzését.

Ili bácsinak meg kellett rázni a párnáját, hogy reájuk pillantson. Csak későn ismert fel Isabelt és most arcán ismét megjelent az a vonakodó mosoly, amellyel annak idején fogadta. Ez a mosoly azonban megenyhült. Isabel néhány szál virágot tett az ágya szélére.

Iván és Ili bácsi halkan néhány szót váltottak. A szoba közepén asztal volt, itt is egy fegyőr helyezkedett el s szigorú fegyvelemmel minden szót el akart kapni a levegőből. Duzzadt, piros orra volt, tele bibircsókka, tágas orrlyukkal, szinte lehetett látni rajta, hogy szagolja a szavakat. Isabel ott ült Ili ágyaszélénél, keresztbefont karral. Úgy ült, hogy testével a fegyőr kilátását egy pillanatra eltakarta. Ili bácsi néhány mondatot odasugott Ivánnak, aki bólintott és hogy minden gyanút eltereljen magáról, hangosan nevetett és Isabel kezét is, mintha jó tréfát hallott volna, megérintette, hogy vegye ki ő is a részét a hirtelen jött kedvtelésből.

A látogatás ideje lejárt. Isabel homlokon csókolta Iliát, aki visszaesett előbbi természetes mozdulatlanságába s csak szájának enyhe táptottsága mutatta, hogy csodálkozik, oly különös neki az egész: csók, látogatás és virág.

— Mit mond Ili bácsi? — faggatta Isabel, mikor a szabad levegőre értek. Iván belesüppedt gondolataiba és csak akkor válaszolt, amikor Isabel még egyszer megkérdezte.

— Ma még itt kell tartózkodnunk, Nisben. Remélem, hogy holnap elutazhatunk Belgrádba s miután elvégeztük dolgunkat, azonnal haza.

— Valami megbízatást is kaptál talán?

— Egy embert kell meglátogatnom. De erről senkinek sem szabad tudnia. Ez az ember nem lakik itt, Nisben, itt van a környéken s nekem okvetlenül beszélnem kell veled, mert megígértem Iliának.

Isabel helyeselt. Miatta ne nyugtalankodjék, estig majd csak eltölti az időt. Igaz, undo-

Adóvallomások beadása. Január 31. szerepelt egy egész sereg pénzügyi kincstári vallomás bejelentési határidejéről és egyben az elmulasztott régebbi kötelezettségek amnesztia melletti bevallási és teljesítési határidejéről. Eddig minden évben meghosszabbították az adóvallomások beadásának ezt a határidejét a következő hónapra. Az idén is az adózók igen nagy része vár erre a meghosszabbításra, annál is inkább, mert az is bizonytalan még, lesz-e idén új adókiegészítés, vagy ezúttal is az előző évi adó átvezetését fogja elrendelni a miniszter. A katonai behívások még a kisebb cégeket is annyira megterheltek, hogy azok, akik könyveik és mérlegük alapján tennének adóvallomást, éppúgy képtelenek voltak könyveik lezárásával elkészülni, mint a nagy részvénytársaságok, amelyeknek a törvény maga engedélyez hosszabb vallomási határidőt.

Ratifikálták a török—német gazdasági szerződést. Ankarából jelentik: A török—német kereskedelmi egyezményt Ankarában ratifikálták.

Román—cseh kereskedelmi kamara. A Bucurestiben már régen működött román—csehszlovák kereskedelmi kamara címének megváltoztatását engedélyezte Angelescu nemzetgazdasági miniszter. A változatlanul tovább működő kamara neve a jövőben: Román—cseh kereskedelmi kamara.

A petróleumbírány ellen. A megalakult országos petróleum kormánybiztosság legelső intézkedéseként a petróleumvállalatok képviselőivel tárgyalta a világító petróleummal való ellátás haldéktalan rendbe hozásáról. Remélhetőleg a mutatkozott zavarok teljesen megszűnnek most.

AZ ADÓAMNESZTIA UTOLSÓ NAPJA. Bucurestiből jelentik: Az adóamnesztia határidejét február 15-ig meghosszabbították. A részvénytársaságok számára ezt az időt 1940 március 31-ig állapították meg.

Fűrészelt fa kivitelünk az elmúlt évben. Romániának a petróleum és a gabona mellett harmadik legfőbb kiviteli cikke a fűrészelt faanyag. Az áru legnagyobb része a tengeren megy ki, Galaton keresztül és a Közelkelet mellett az elmúlt évben Anglia, Franciaország és Olaszország voltak a fő vevők. Az egész évi kivitel 320 millió kg. súlyú volt 849.609.161 lei értékben. Az anyag legnagyobb része fenyő és csak körülbelül 30 millió kg. bükk és tölgy. Ez évben Olaszország az előző évi 26 millió lei vásárlása helyett negyed millió leinél többet vett át. Palesztina 59 millió, Sziria 72 millió, Törökország 34 millió lei értékben vett át fűrészelt árut.

A növényolaj árának kérdése a kartellbizottság előtt. A belföldi ételolajgyárak kartellje újabb beadványt intézett a legfőbb kartell-tanácshoz, s az olajárak emelésének engedélyezését kérte, arra hivatkozva, hogy a napraforgómag ára jelentékenyen megdrágult. Hírek szerint az olajgyárak és a német érdekeltségű Soia-részvénytársaság között tárgyalások folynak nagyobb mennyiségű olaj Németországba történő kiviteléről, esetleg a szójabab belföldi feldolgozásáról.

Kevés a kereslet a bányási gabonapiacra és így az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 390, korpá 330, újzab 500, muharmag 730, napraforgómag 190, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

Rézgálic és manillazsineg behozatala. C. Ga. roflid volt miniszter vezetésével a szőlő és földirtokosok küldöttsége jelent meg C. Angelescu nemzetgazdasági miniszternél, aki a küldöttség kérelmére megígérte, hogy biztosítani fogja a rézszulfátnak és a manilla-zsinegnek behozatalát akként, hogy e cikkek közül kellő mennyiség álljon tavasszal a szőlőirtokosok rendelkezésére.

Megváltozott forgalmi középár. Az optikai üvegek behozatali forgalmi adójának kiszámításánál alkalmazandó középértéket megváltoztatták és azt kilogramonként 900 leiben állapították meg.

A dollár árfolyamának leszállítása Magyarországon. A Magyar Nemzeti Bank január 27-iki dátummal leszállította a dollárnak és az egyéb erős valutáknak a hivatalos árfolyamait is a háborús hónapok alatt kialakult magasabb szintről körülbelül a háborús eseményeket megelőző árfolyamokra. Az előző árfolyamon csak a január 26-ig bezárólag lebonyolított ügyleteknél történik elszámolás. A rendelkezéshez fűzött kommentár szerint az intézkedés a magyar—német gazdasági és pénzügyi összeköttetéssel van összefüggésben és célja a két ország közötti forgalom további kimélyítése. Egyidejűleg egy további külkereskedelmi intézkedés is történt. A jövőben a Magyar Nemzeti Bank csak az igazolt külkereskedelmi fizetési eszközök 75 százalékát folyósítja hivatalos árfolyamon az importőröknek, míg a további 25 százalékot szabad forgalmi árfolyamon fogja folyósítani egy most alakítandó külkereskedelmi hitelintézet. A hivatalos indoklás szerint ezt a rendelkezést az általános helyzet tette szükségessé és ennek nem szabad semmi esetre sem a belföldi árak emelkedéséhez vezetnie, hanem csak a kivitel megkönnyítését kell szolgálnia.

Sportheitek mindentelől

Meghalt Nedo Nadi. Az olasz vívószövetség elnöke, Nedo Nadi 45 éves korában váratlanul elhunyt. Nedo Nadi maga is világhírű versenyző volt. Az 1912. stockholmi és az 1920. évi antwerpeni olimpián törvívóbajnokságot nyert és tagja volt az 1923. évi amszterdami olasz törvívócsapatnak, amely szintén világbajnokságot nyert.

Norvégia gyorskorcsolyázó bajnokságai húsz fokos hidegben került megrendezésre Hamarban. 500 m.: 1. Finholt 44 mp., 2. Engnestangen 44.1 mp., 3. Haraldsen 45 mp. 1500 m.: 1. Haraldsen 2 perc 22.3 mp., 2. Mathiesen, 5000 m.: 1. Hagen 8 perc 46 mp., 2. Wangberg, 3. Haraldsen. 10 ezer méteren: 1. Mathiesen 17 perc 41.3 mp. Összesítésben: 1. Haraldsen, 2. Mathiesen, 3. Hagen. Tekintettel arra, hogy a norvégok kezében van valamennyi világrekord, eredményeik elég közepesek. A gyenge formák magyarázata: a norvég korcsolyázók is katonák. Ugyanakkor rendezték meg Norvégia műkorcsolyázó bajnokságait. Sonja Hennie örökébe Björnstad kisasszony lépett.

Sparta—LTC 1:0. Óriási meglepetésre a tíz év óta veretlen LTC kikapott a cseh-morva jégkorong bajnokságban.

4 p. 33.4 mp. kitűnő időt úszott a dán 4×100 méteres hölgy gyorsváltó. A legjobb időt Hveger úszta 1 p. 06 mp.-el.

Schaeffer február elején jön Romániába. A fővárosi vasútcsoport új edzője február elején jön Romániába és itt azonnal megkezdje a Rapid edzőseinek irányítását. A Rapid vezetősége bizalommal tekint a kiváló magyar edző működésére és reméli, hogy közreműködése által a csapatnak sikerül megőriznie a jelenlegi vezető helyet és megnyerni az országos bajnokságot.

Február 15-én ül össze a Duna Serleg bizottsága. Az újonnan megalakított Duna Serleg bizottsága legközelebbi ülését Temesvárott tartja meg. Az érdekelt országok szövetségének képviselőit körülbelül a hónap közepe felé hívják egybe a Bányászfővárosába.

rodik visszamenni a szállodába, mert nincs viszszaszabó, mint benn rostokolni ezeknek az istenhátamögötti balkán városkáknak agyonfűtött, poshadt szállodai szobáiban. Ivánnak mentő ötlete támadt.

— Itt lakik Stojanovics doktor. A fia igen jó barátom volt. Látogassunk el hozzájuk.

Elmentek és otthon találták az öreg doktort, akit Iván már gyermekkorában nem látott. A doktor a város főterén lakott, szép, új házában. Felesége egy éve tüdőszanatóriumban meghalt, testvérhúga vezette a háztartást. Stojanovicsnak jól esett, hogy Ivánék felkeresték és meghallva Iván ideérkezésének célját, azonnal felajánlotta szolgálatait.

— Beszélhetek a kórház igazgatójával az érdekében, valamit talán enyhítenek a sorsán. — De tudod, öcsém, itt minden beavatkozási szándékot félreutálnak. Elviselhetetlenül feszült a levegő. A magunkfajta ember helyzete egyre súlyosbodik. A megoldásra semmi kilátás. Engem ugyan jóhiszemű embernek tartanak, de azért minden lépésemre vigyáznak. El sem tudok képzelni...

Iván történetesen kinézett az ablakon és hátra fordult:

— Ugye, bátyám, — rámutatott egy szikár, varjúképző alakra, aki mozdulatlanul, felgyúrt gallérral ácsorgott egy borbélyüzlet előtt és szüntelenül a Stojanovics-ház erkélyét figyelte, — az egy detektív?

Stojanovics feltolta orráról a pápaszemét és megnézte.

— Honnan gondold?

— Mert amióta átléptem a határon, többször keresztezte az utamat. Nem kellemes, mondhatom. Képzeld el, hogy feleségemmel ki akarok rándulni a hegyekbe. A legszebb hegycsúcs élvezését tönkreteszti az a tudat, hogy egy rendőrközeg megfigyel bennünket. Ha legalább egy fél napra meglóghatnék tőle.

Stojanovics fortélyosan mosolygott.

— Várjál csak, behívom a törvényszolgát.

Dimitrijt. Eppen az imént láttam kint a váróteremben. Harmadik éve ingyen betegem. Minden hájjal meg van kenve és állandóan ilyen figurákkal vannak összekötetési.

Dimitrij bejött, mire Stojanovics könnyedén megkérdezte tőle:

— Ugye, az ott detektív?

— Hát persze. Gavriła, nekem nagyon jó barátom.

— No látja, tehetne nekem egy kis szíveséget. Csalja el valami korcsmába és mulassanak egyet. Nem tudom elviselni, hogy folyton ezt a házat kémleli. Szégyenlem magam a barátaim előtt. Azután egy fél óra múlva visszajöhet. No, itt van húsz dinár.

— Doktor úr, kérem, — szabadkozott a beteg, — hogyan is tetszik gondolni?

— Semmi mentegetődzés, húsz dinár meg se kottyan maguknak. Legfeljebb megterhelem a számláját.

Gavriła a mellényzsebébe csúsztatta a pénzt és hamiskásan hunyorgatott a szemével, mint akit nem lehet becsapni, itt valami nincs rendjén, de nem az ő feladata, hogy belenézzen az urak kártyájába. Széles bőbeszédűséggel végigköszöntötte a társaságot és azután elment.

— És nem történhetik meg, — tette föl a kérdést Isabel, — hogy ez most elmegy a detektívhez és kikottyantja a megvesztegetést?

Stojanovics fölényesen legyintett a kezével: — Mi mindent intézett már el nekem ez a derék semmirekellő! Pénzzel akár püspök is lehetsz, öcsém.

Stojanovics likórt hozatott, — narancslikórt, saját készítményt — s ő maga is szaporán hajtogatta a poharakat. Közben szólott a csendő, újabb betegek érkeztek. Stojanovics mosolygott.

— Megint egy ingyen beteg. Egyebem sincs, mint ingyen betegem. Tudod, kedves öcsém, — most az ablakhoz ment és diadalmasan állapította meg: — Na, látod, nincs már ott! Ezek isznak, mint a gödény.

Iván türelmetlenül nézte az óráját.

— Említettem, hogy egy-két órai dolgom van. Az a bizonyos olajügylet, amellyel Fotju bízott meg, — hangsúlyozta jelentősen. — Közben elszaladok, a szállodában fogunk találkozni, — fordult Isabel felé, szokatlan könnyűségben akarván elrejtetni izgatottságát.

— Dehogyan a szállodában, drágáim. Ne kóboroljon ez a kis nő egyedül a városban. Itt fogtok megtelepedni nálunk. Hiszen, úgy mondod, hogy egy-két órán belül visszatérsz, de lesz abból késő este is. — Iván helyeslőleg bólintott. Hiszen tudja, hogy az a bizonyos férfi, akit meg kell keresnie, húsz kilométer távolságra van innen, a harmadik községben. A vicinális csak késő este érkezik vissza.

— Köszönöm a meghívást, valóban megtörténhetik, hogy a legjobb akarattal sem tudok visszajönni ebédre.

— Sajnálni fogjuk, de legfeljebb te nem leszel itt és ezalatt a feleségednek fogok majd udvarolni. Hol is vettél ki szobát elég könnyelműen?

— Az Európában. Barátságosan szobánk van, elárulhatom — és most ismét türelmetlenül a karkötő órájára nézett. — Még húsz perc van a vonat indulásáig.

— Nagy tévedés! Ide fogtok jönni lakni. Majd ebéd után átköltöztetünk benneteket. Szedd a lábadat, hogy minél hamarabb jöjj vissza.

Isabel tisztában volt azzal, hogy a vén Pia bácsi adott Ivánnak megbízást és ez a feladat őt is felpezsdítette villanyos nyugtalansággal. Szeme azonnal észrevette, hogy komoly, esetleg veszedelmes dolgokról van szó, mert noha Iván nyugalmat erőltetett magára, tekintetének zavart fénye elárulta a belső feszültséget.

— És azután siess, — szólott Isabel és erősen megszorította a kezét, aki gyorsan búcsút vett és eltávozott.

(Folytatjuk)

Román kerékpárversenyzők Németországban. Tudose és Dragomir a legtehetségesebb román kerékpárversenyzők szerdán elutaztak Berlinbe. A két román versenyző részt vesz a németországi versenyeken, amelyekre mindketten már hetek óta szorgalmasan készülődtek.

Szigoru megtorlásokat alkalmaznak a botrányokozó játékosok ellen. Tica Ilescu fővárosi játékvezető nyilatkozott az egyik bucurestii lap munkatársának és kijelentette, hogy a román szövetségnek nincsen szüksége arra, hogy idegen játékvezetők szolgálatát igénybe vegye. Minden országban vannak jó és gyengébb játékvezetők. A játékosok magatartásával kapcsolatban Tica Ilescu kijelentette, hogy a jövőben szigorú megtorlásokat alkalmaz azok ellen a játékosok ellen, akik botrányt okoznak. A szigorú megtorlásoknak az lesz a célja, hogy elejét vegye minden szabálytalanságnak és így biztosítani akarják a mérkőzések zavartalan lebonyolítását.

Magyar—görög válogatott mérkőzés Athénben. A Hungária legutóbbi görögországi portyája során Fodor dr. megbeszéléseket folytatott a görög szövetség képviselőivel egy magyar—görög válogatott mérkőzésre vonatkozóan. Fodor dr. a görög szövetség vezetőinek kérésére megígérte, hogy a megbeszélésekről tájékoztatni fogja a magyar szövetséget. A mérkőzést husvét első napján játszanák le a görög fővárosban.

Kihallgatások a Rapid—Juventus mérkőzés ügyében. A szövetség legutóbbi ülésén újból foglalkozott a Rapid—Juventus mérkőzésen kitört botrány ügyével. A bizottság ezen az ülésen kihallgatta Sipos, Radulescu és Vintila Rapid játékosokat.

Az UDR vasárnap játssza első mérkőzését. A resicai csapat már megkezdte edzéseit. Hír szerint vasárnap már barátságos mérkőzést bonyolít le, hogy így minél jobban felkészüljön a nemzeti bajnokság küzdelmeire.

Ősztől kezdve külön rendezik meg az egyetemi bajnokságokat. A romániai egyetemi sport mind-ezideig csak elvétve tudott átlagon felüli eredményeket elérni. Legujabb határozat szerint a jövőben külön bizottság fogja intézni a főiskolai sport ügyeit. Ősztől kezdve külön rendezik meg a főiskolai labdarugó bajnokságokat.

Erősít a Ferencváros. Budapestről jelentik: A Ferencváros futballcsapata leszerződött Fintát, a kitűnő debreceni csatárt, aki évekig Franciaországban játszott, majd visszatérése után a Nemzeti Futball Klubnak volt egyik erőssége.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 1.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Különböző közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Felolvasás. 20.12: Felolvasás. 20.20: Énekszámok. 20.45: Hírek. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 21.55: Sporthírek. 22.15: A hangverseny folytatása. 23.10: Hanglemezek. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélés. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalónzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. 18.45: Hanglemezek. 19.20: Előadás. 19.50: Énekhangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Hangképek a garmisch partenkircheneri téli nemzetközi sportjátékokról. 20.50: Brahms: Változatok Hayn egyik témájára. 21.10: „A szókimondó asszonyosság.” Vigjáték három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Hanglemezek.

Budapest II. 18.15: Hanglemezek. 21.25: Elbeszélés. 21.50: Magyar tánclemez. 22.35: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, FEBRUÁR 2.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A Serbanescu zenekar hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Különböző közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Technikai hírek. 19.17: Hangverseny. 19.45: Hírek magyarul. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.55: Felolvasás. 20.15: Énekszámok. 20.35: Opera közvetítés. Rigolettó. 21: Hírek. 21.55: Sporthírek. 22.30: Hírek. 23.20: Hanglemezek. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 9: Ébresztő. Majd: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15: Görögkatolikus istentisztelet. 13.30: Operaházi ze-

nekar. 14.45: Hírek. 15: Cigányzene. 16: Gyermekdelután. 16.35: A rádió szalónzenekara. 17.30: Utiképek a Keleti-tengerről. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: „A gyermekért.” Közvetítés. 18.55: Hangképek a garmisch-partenkircheneri nemzetközi sportjátékokról. 19.15: A táncoló fiataloknak. Hanglemezek. 19.30: Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.30: Pillangókisasszony. Dalmú három felvonásban. 21.25: Külügyi negyedóra. 22.40: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 12.15: Szórakoztató hanglemezek. 19: A gyermekért. Közvetítés. 20.30: Előadás. 21.00: Hírek. 21.25: Tánclemez. 22: Postászene. 23.00: Időjárásjelentés. 23.05: Cigányzene.

A VILÁG

A „VÖLKISCHER BEOBACHTER” bécsi kiadása hosszabb cikkben foglalkozik a hidegre fordult időjárásnak a gyümölcs- és zöldségpiacra gyakorolt hatásával és megállapítja, hogy a rendkívül hideg időjárás bénítóan hat a gyümölcs- és zöldség felhozatalra. „Ha ma egy háziasszony gyümölcsöt, vagy bizonyos fajtájú téli főzeléket akar bevásárolni — írja a lap — és az éppen nem kapható, akkor a háziasszony ezt sérelmesnek találja és elkezd szitkozódni. Közben behűződik jó meleg télikabátjába és szítja a hideget is. Pedig, ha egy kicsit gondolkodna azon, hogy miért éppen a hideg évszakban van kevesebb gyümölcs és zöldség a piacokon, akkor megtakaríthatná magának a mérgelődést. A gyümölcs és zöldség pillanatnyi hiányáért ugyanis nem a háború, hanem a kegyetlen hideg a felelős”. Közli ezután a lap, hogy teljesen hiábavaló volna a hideggel dacolva erőltetni a gyümölcs- és zöldségszállítást, mert ezek a szállítmányok ugyanis teljesen megfagyva érkeznének meg és a melegben azonnal rothadni kezdenének.

CHAMBERLAIN angol miniszterelnök, Reynaud francia pénzügyminiszter, Mistinguette és Josephine Baker ül minden este egy párisi színház nézőterének karzatán. A francia nemzetvédelmi intézkedések során ugyanis többek között elrendelte a rendőrség, hogy a színházak karzatait üresen kell tartani és oda szülő jegyek nem adhatók ki. A színházkarzatokra azonban — mint kiderült — leverően hatott az üres karzat látása és a párisi Theatre du Palais Royal igazgatósága úgy segítette a dolgot, hogy az egyik ismert panoptikumból elhozatta Chamberlain, Reynaud, Josephine Baker és Mistinguette viasz-képmását, úgyhogy a színház színészei most estéről estére e négy világhíresség előtt játszanak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Lakás

Kétszobás emeleti és földszintes napos uccai, fürdős lakás májusra előnyösen kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 596

Allandó rendes lakónak 3 szobás földszintes uccai napsugaras, tiszta, fürdős lakás, egy szoba különbejáráttal májusra 1650 lei, plusz mellék-illeték kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 594

Egyszobás lakást a II. kerületben aprilis 1-re keresek. Címeiket „Víz a lakásban legyen” jelígre a kiadó továbbít. 798

Kisebb úri családnak ajánlok kétszobás első emeleti, teljes komfortos, ritka jó beosztású, napkelet és napnyugatra fekvő lakást májusra az új Friedrich-házban. IV. Duca ucca sarok, Str. Muresianu 10. 599

Csak rendes lakónak, 3 uccai földszintes modern napos lakás májusra kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 595

Keresek 4—5 szobás modern lakást garázzsal és lehetőleg központi fűtéssel azonnalra, vagy május 1-re. Ajánlatokat „Modern” jelígre a kiadóhivatalba. 602

Belvárosban összkomfortos, négyszobás modern villalaks május 1-re kiadó. Bővebbet I. Bulevardul Carmen Sylva 36. A házfelügyelőnél. 604

Állást keres

Urasági szobainas éves bizonyítványokkal azonnalra, vagy február 1-re állást keres. Csorba I., Str. Storeescu No. 4. 602

Fehérnemű javítást és stoppolást olcsón és pontosan vállalom. Özv. Aschenbrennerné I. Eugen de Savova 24. I. emelet, ajtó 6. 651

Buha varrást, alakítást úgyszintén estélyi ruhák készítését házban és házban kívül vállalom. I. Str. Mercy 3. I. emelet udvari lépcső Skabla Erzsé. 650

Gépész, aki a Diesel-motorok kezelését is érti, állást keres. Szerelést vagy kisegítést is vállal. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. II. Str. Inocentiu Klein 16. 799

Méhész földművesiskolai képzettséggel, aki a gazdálkodáshoz és a kertészhöz is ért, állást keres. Címeiket kérem a kiadóba leadni. 603

Állás-vétel

Használt varrógépeket (családi és ipari), veszek legmagasabb árban. Wallachy, Józsefváros, Str. Bratianu 19 szám. 569

Jólmenő fűszerüzlet haláleset miatt azonnal eladó. III., Str. Eneas 14. 593

Eladó nagy családi ház III. Bulev. Mihai Viteazul 38. Megtekinthető 10—12-ig és 2—4-ig. 601

Jólkarban lévő használt írógép eladó. Molnár III. Str. Romulus 13. 600

Különfele

A Magyar Dalárda szombat esti táncmulatsága alkalmával a ruhatárban maradt egy női kalap, melyet tulajdonosa a Whitehouse házmeztérénél átvehet. Ugyanezen alkalommal több férfi kalap és egy Bata hőcsizma elcseréltetett, a rendezőség felkéri azokat, akik fenti tárgyaikat elcserélték, hogy ugyanott jelentkezni szíveskedjenek. 608

Hirdessen a Déli Hírlap-ban